

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLMOUCI

PEDAGOGICKÁ FAKULTA

Ústav pedagogiky a sociálních studií

Bakalářská práce

Eva Vaňková

Dům dětí a mládeže ve Znojmě

Olomouc 2014

vedoucí práce PaedDr. Alena Jůvová, Ph.D.

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma „Dům dětí a mládeže“ vypracovala samostatně a pod odborným dohledem vedoucí bakalářské práce, vždy jsem uvedla všechny použité zdroje.

V Olomouci dne

Podpis.....

PODĚKOVÁNÍ

Za cenné rady, pomoc a trpělivost při konzultacích děkuji na prvním místě PaedDr. Aleně Jůvové, Ph.D., vedoucí mé bakalářské práce. Dále bych ráda poděkovala paní ředitelce Domu dětí a mládeže ve Znojmě paní Haně Bílkové za vstřícnost při sběru dat pro zpracování mé bakalářské práce.

ANOTACE

Jméno a příjmení:	Eva Vaňková
Katedra:	Ústav pedagogiky a sociálních studií
Vedoucí práce	PaedDr. Alena Jůvová, Ph.D.
Rok obhajoby:	2014

Název práce:	Dům dětí a mládeže ve Znojmě
Název v angličtině:	Youth center in Znojmo
Anotace práce:	Dům dětí a mládeže ve Znojmě je důležitou institucí, která má vliv na kvalitní trávení volného času dětí ve Znojmě a jeho okolí. Hlavním cílem praktické části je zjistit pomocí dotazníku, jakým způsobem by mohl Dům dětí a mládeže ve Znojmě zkvalitnit své služby v podobě vybavení některých zájmových útvarů, vzniku nových zájmových útvarů o které by měli stávající účastníci zájem. Cílem teoretické části práce je seznámit s historickým vývojem Domu dětí a mládeže ve Znojmě a jeho dnešní podobou.
Klíčová slova:	Dům dětí a mládeže, volný čas, zájmový útvar
Anotace v angličtině:	Youth center in Znojmo is an important institution that has considerable impact on leisure time activities of children in Znojmo and its vicinity. Using questionnaire, the main goal of the practical part is to find out ways of possible improvement of facility's services in terms of certain departments equipment and establishment of new interest groups that would be wished for by current participants. The aim of the theoretical part is to provide an overview of the historic development of the youth center in Znojmo as well as its contemporary form.
Klíčová slova v angličtině:	Youth center in Znojmo, leisure time, interest groups
Přílohy vázané v práci:	Dotazník, plán akcí na školní rok 2013 – 2014, vnitřní řád Domu dětí a mládeže Znojmo, povinnosti vedoucích a účastníků zájmového vzdělávání
Rozsah práce:	54 + 8
Jazyk práce:	čeština

Obsah

Úvod	6
Teoretická část	7
1 Volný čas	8
1.1 Vymezení volného času a souvisejících pojmů	8
1.1.1 Střediska a formy zájmového vzdělávání	11
1.1.2 Změny ve volném čase v průběhu života	12
1.1.3 Domy dětí a mládeže dříve	13
1.2 Město Znojmo a další možnosti trávení volného času	14
2 Dům dětí a mládeže ve Znojmě	16
2.1 Historie dnešního Domu dětí a mládeže ve Znojmě	16
2.2 Současnost Domu dětí a mládeže ve Znojmě	31
Praktická část	36
3 Výzkumné šetření v kroužcích	37
3.1 Cíle výzkumu, výzkumné otázky a hypotézy, sběr dat	37
3.2 Analýza dat, vyhodnocení hypotéz	39
Závěr	49
Seznam použité literatury	50
Seznam použitých zkratk	53
Seznam příloh	54

Úvod

Téma své bakalářské práce jsem si zvolila po rozhovoru s paní ředitelkou Domu dětí a mládeže ve Znojmě Hanou Bílkovou. Ta vyjádřila svůj zájem o zpracování historie Domu dětí a mládeže ve Znojmě, jež doposud nebyla plně popsána. Výsledky mého výzkumného šetření v kroužcích by chtěla využít pro zkvalitnění služeb Domu dětí a mládeže. O podobný výzkum se chtěla pokusit sama, ale z nedostatku volného času a velkého pracovního vytížení, také ostatních zaměstnanců, nebyl doposud realizován.

Funkce Domu dětí a mládeže ve Znojmě má významný vliv na kvalitní trávení volného času dětí ve Znojmě a jeho okolí. Kvalitní způsob trávení volného času je prostředek k předcházení rizikovému chování a vytváření správných postojů. Proto se domnívám, že by měl poskytovat co nejkvalitnější služby a snažit se o jejich rozvoj a aktuálnost.

Svou bakalářskou práci jsem rozdělila na dvě části, teoretickou a praktickou. Hlavním cílem praktické části je zjistit, jakým způsobem by mohl Dům dětí a mládeže ve Znojmě zkvalitnit své služby v podobě vybavení některých zájmových útvarů, vzniku nových zájmových útvarů, o které by měli stávající účastníci zájem. Cílem teoretické části práce je seznámit s historickým vývojem Domu dětí a mládeže ve Znojmě a jeho dnešní podobou.

Teoretická a praktická část se dále člení na kapitoly a podkapitoly. První kapitola má za cíl vysvětlit základní pojmy, které mají vztah k volnému času, popsat změny ve volném čase v průběhu života dítěte, popsat jak vypadaly domy dětí a mládeže v minulosti a uvést některé z dalších možností trávení volného času ve Znojmě. Druhá kapitola teoretické části je o samotném Domě dětí a mládeže ve Znojmě, má za cíl seznámit s jeho historickým vývojem a jeho současnou podobou spolu se službami, které nabízí veřejnosti. Praktická část obsahuje kapitolu číslo 3 s názvem Výzkumné šetření v kroužcích pořádaných Domem dětí a mládeže. Cílem tohoto šetření je vyhodnocení a vyvození závěrů z dotazníků rozdaných v zájmových útvarech pořádaných Domem dětí a mládeže ve Znojmě.

Teoretická část

1 Volný čas

V této kapitole se budu zabývat vymezením základních pojmů, které souvisí s tématem mé bakalářské práce. Nejdříve se pokusím o definici pojmu volný čas a dalších souvisejících termínů. Dále seznámím se středisky volného času a formami zájmového vzdělávání. Na závěr uvedu vývoj volného času v průběhu života dítěte.

1.1 Vymezení volného času a souvisejících pojmů

Definice volného času je celá řada a snad každý autor, který se touto problematikou zabývá, má svoje vlastní pojetí volného času.

Nyní se zaměřím na definice volného času, podle některých autorů:

Kominarec (2003, s. 28 – 29) volný čas definuje následovně: je to specifická oblast lidského života, která podporuje radost ze svobody, prostor pro tvořivost, uspokojení potřeb, štěstí a další lidské potřeby. Představuje jeden z nejdůležitějších zdrojů osobnostního, společenského a ekonomického rozvoje a významně přispívá ke kvalitě života. Podporuje celkové zdraví a pohodu jedince. Je to základní lidské právo, které nemůže být nikým a nikomu odepřeno. Volný čas napomáhá zajistit základní životní podmínky. Nemůžeme jej oddělit od životních cílů. Nespokojenost, stres, nuda lze snižovat pomocí volnočasových aktivit

Podle Vážanského (2001, s. 29 – 30) lze pojem volný čas vymežit dvěma různými způsoby, jedná se o pozitivní a negativní vymezení volného času.

Pozitivní vymezení – charakterizuje se jako doba, v němž volný čas znamená pro jedince opravdovou volnost. Je také dobou, v níž se jedinec smí svobodně realizovat a dělat to, k čemu není nikým nucen a to ani podvědomě.

Negativní vymezení – doba, která zůstane po pracovní nebo studijní činnosti, úkolech v domácnosti a uspokojení základních tělesných požadavcích.

Hofbauer (2004, s. 13) definuje volný čas, jako *„činnost do níž člověk vstupuje s očekáváním, účastní se jí na základě svého svobodného rozhodnutí a která mu přináší příjemné zážitky a uspokojení.“*

Pávková (2001, s. 15) se zabývá specifiky, kdy *„z hlediska dětí a mládeže do volného času nepatří vyučování a činnosti s ním související, sebeobsluha, základní péče o zevnějšek*

a osobní věci, povinnosti spojené s provozem rodiny, domácnosti, výchovného zařízení i další uložené vzdělání a další časové ztráty. Součástí volného času nejsou ani činnosti zabezpečující biologickou existenci člověka (jídlo, spánek, hygiena, zdravotní péče).“

U dětí je vhodné pedagogické ovlivňování volného času, ty totiž nemají dostatek zkušeností a potřebují tedy vedení (Pávková, 2001, s. 15). Pedagogické ovlivňování volného času přináší možnost ovlivňovat jedince k jeho vhodnému využití, podporovat jeho zájmy, uspokojovat a kultivovat jeho potřeby, rozvíjet schopnosti a pozitivní vlastnosti osobnosti (Němec a kol., 2002, s. 21). Důležitá je nenásilnost vedení, pestrost, přitažlivost činnosti a dobrovolná účast na těchto aktivitách (Pávková, 2001, s. 15).

Volný čas plní řadu funkcí, nejpodrobnější přehled těchto funkcí vytvořil H. W. Opaschowski (Vážanský, 2001, s. 36 – 38). Potřeby dělí následovně:

- Rekrece – potřeba zotavení, osvěžení, uvolnění.
- Kompenzace – potřeba vyrovnání, rozptýlení a potěšení, odstranění námahy.
- Edukace – potřeba poznání něčeho nového, učebního podněcování a vzdělávání.
- Kontemplace – potřeba rozjímání, pohody, klidu, uvědomění si sebe sama.
- Komunikace – potřeba kontaktu, družnosti, touha po sdělování.
- Integrace – potřeba společnosti, kolektivního vztahu, vzniku skupin, sociální jistota a stabilita.
- Participace – potřeba angažovanosti, sebepojetí, vlastní iniciativa, účast.
- Enklturace – potřeba kreativního rozvoje, účast na kulturním životě, růst schopností.

Pojmy související s termínem volný čas

Pedagogika volného času

Jedná se o jeden z oborů pedagogiky. Pedagogika volného času je velmi mladá věda, její počátky se datují do poloviny 20. století. Je to společenskovědní obor, věda zabývající se výchovou ve volném čase a teorií výchovy ve volném čase (Hájek, 2011, s. 67).

Zájem

Schopnost trvalejšího zaměření na určitou činnost (Hájek, 2004, s. 23).

Dítě

Ve Školském zákoně č. 561/ 2004 Sb. je za dítě považováno období před zahájením školní docházky, tedy od 3 – 6 let. Úmluva o právech dítěte (1989, čl. 1) pokládá za dítě každého člověka mladšího 18 let.

Mládež

„Sociální skupina tvořená lidmi ve věku přibližně od 15 do 25 let, kteří již ve společnosti neplní role dětí, avšak společnost jim ještě nepřiznává role dospělých“ (Průcha, 2003, s. 125).

Dům dětí a mládeže

„Školské zařízení pro mimoškolní zájmovou činnost a zájmové vzdělávání ve volném čase“ (Průcha, 2003, s. 51).

Neformální vzdělávání

Je orientováno na získání nových dovedností a znalostí, jež by mohly jedinci zvýšit šanci při uplatnění na trhu práce. Lze sem zařadit jazykové, počítačové kurzy, krátkodobé přednášky a školení. Toto vzdělávání je hodnoceno, avšak neposkytuje určitý stupeň vzdělání (Průcha, 2009, s. 247 – 248).

Informální vzdělávání

Toto vzdělávání je neorganizované, nesystematické a není řízeno žádnou institucí. Vyplývá z každodenního života (Bednaříková, 2012, s. 58).

Výchova

Stejně jako definic volného času existuje celá řada definic výchovy, každý autor do své definice zahrnuje jiné oblasti, o kterých si myslí, že mohou výchovu ovlivnit. Já jsem pro účely své práce zvolila tuto definici: *„Výchova je záměrné a cílevědomé působení, které se projevuje všestranným formováním osobnosti. Má adaptační, anticipační a permanentní charakter. Je to specificky lidská činnost“* (Kantorová, 2008, s. 74).

Hra

Hru lze chápat jako způsob chování s jednoduchou soustavou cílů a časovou perspektivou. Lze říct, že hra je sama o sobě učitelem, protože je od hráčů vyžadováno velké

osobního nasazení a při němž jde o zvládání problémových situací i vysokou míru sociálních vztahů. Člověk si hraje tam, kde je celým člověkem (Neuman, 2000, s. 19).

Zájmová činnost

V Pedagogickém slovníku od Průchy (2003, s. 306) je termín zájmová činnost definován jako „*pěstování a rozvíjení specifických sklonů, zájmů a koníčků: 1. V zařízeních pro výchovu mimo vyučování, jako součást neformálního vzdělávání; 2. V individuálních činnostech jednotlivců jako součást informálního vzdělávání.*“

Mimoškolní výchova

Je to výchovná činnost realizovaná mimo prostředí školy. Je organizovaná zařízeními, institucemi, organizacemi, hnutími a nadacemi (Němec a kol., 2002, s. 20).

1.1.1 Střediska a formy zájmového vzdělávání

Střediska volného času a jejich činnosti upravuje Vyhláška č. 74/2005 Sb. o zájmovém vzdělávání a Zákon č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon).

Střediska volného času se dělí na domy dětí a mládeže a stanice zájmových činností. Domy dětí a mládeže jsou zaměřeny na více oblastí zájmového vzdělávání, na rozdíl od stanic zájmových činností, které jsou zaměřeny pouze na jednu oblast zájmu. Služeb těchto zařízení mohou využívat děti, žáci, studenti, pedagogové, rodiče s dětmi, případně další zájemci (Hájek, 2011, s. 144).

Formy zájmového vzdělávání jsou stanoveny Vyhláškou č. 74/2005 Sb. o zájmovém vzdělávání. Dle této vyhlášky rozlišujeme následující formy, které jsem doplnila o specifikaci podle Hájka (2011, s. 144 – 146):

- Zájmová činnost příležitostná – jedná se o akce, které jsou pořádány příležitostně případně cyklicky se opakujících se akcí. Je organizována, případně přímo řízena pedagogem a má časové omezení.
- Pravidelná zájmová činnost – její organizace probíhá v zájmových útvarech. Na tuto činnost jsou účastníci přihlášení a pravidelně dochází. Zahrnuje kroužky, soubory, kluby, oddíly, kurzy.
- Táborová činnost – chápeme ji jako organizovanou činnost s dětmi, mládeží, která se koná nejčastěji v době dlouhodobého volna.

- Osvětová činnost – poskytování specializované pomoci ostatním zařízením, která se starají o volný čas dětí a mládeže.
- Individuální práce s účastníky vedoucí k rozvoji nadání – nejčastějšími formami jsou specializované zájmové útvary, individuální práce, konzultace, soustředění...
- Nabídka otevřených spontánních aktivit – není pevně stanoven začátek ani konec akce. Pedagog nejčastěji zajišťuje bezpečnost, může fungovat také jako rádce, konzultant apod.
- Organizace soutěží a přehlídek vyhlašovaných nebo vyhlašováných společně s MŠMT ČR.

1.1.2 Změny ve volném čase v průběhu života

Zájmy dětí se vyvíjí nejen v závislosti na věku, ale také na náročnosti činnosti a míře specializace zájmu.

Vývoj dítěte lze rozdělit do sedmi fází.

Novorozenec období, od narození do 1 měsíce (Kittnar, 2011, s. 747), v tomto období dítě spí 20 – 22 hodin denně. Doba, po kterou dítě nespí, je naplněna uspokojováním biologických potřeb nebo vnější stimulací. Novorozenec nejvíce reaguje na předměty s vysokým světelným a barevným kontrastem, takto jsou také navrhovány hračky pro novorozence. Podle výzkumů lidský obličej vyhovuje potřebám dítěte (Šimíčková Čížková, 2008, s. 43 – 48).

Kojenecké období, od konce prvního měsíce do jednoho roku (Kittnar, 2011, s. 747). V rozvoji motoriky se projevuje vypínání páteře, opírání se o předloktí a počátky hraní si s rukama následně s hračkou. Rozvoj motoriky rukou souvisí s rozvojem hry. Roste reakce na zvukové podněty, dítě si brouká, výská a křičí (Šimíčková Čížková, 2008, s. 49 – 60).

Batoletí období, od konce prvního roku do tří let věku dítěte (Kittnar, 2011, s. 747). Do popředí se postupně dostávají vztahy s vrstevníky, děti si však hrají spíše vedle sebe než spolu, společné hraní se objevuje až ke konci tohoto období. Oblíbenými hrami jsou pohybové, manipulační, ta se objevuje v napodobovacích hrách, snaží se dělat to co dospělí (vození panenky v kočárku, ježdění autem s pískem) (Šimíčková Čížková, 2008, s. 61 – 66).

Předškolní věk, období 3 – 6 let (Šimíčková Čížková, 2008, str. 68), v tomto věku děti projevují zájem o činnost samu (Pávková, 2001, s. 102). Pomocí hry probíhá socializace, jedná se o základní psychickou potřebu, v níž se také odráží vztahy mezi dítětem a okolím. Hra ukazuje vývojovou úroveň dítěte. V tomto věku se rozděluje hra na dívčí a chlapecké.

Na konci předškolního věku dítě začíná poznávat rozdíl mezi hrou a prací, dítě si tuto práci rádo zkouší doopravdy, ne pouze „jako“. Je vhodné dítě podněcovat v těchto pracích, a tak u něj vytvářet pracovní návyky a postoje (Šimíčková Čížková, 2005, s. 72).

Mladší školní věk, od 6 – 12 let (Langmeier, 1998, s. 115). Děti v této době dychtí po všem novém (Pávková, 2001, s. 102). V tomto věku chtějí vše poznat a znát tak, jak to doopravdy je a funguje (Langmeier, 1998, s. 115). Objevují se nové oblasti zájmu, často jsou tyto zájmy pouze krátkodobé. S přibývajícím věkem se zájmy dětí prohlubují a upřesňují (Pávková, 2001, s. 102).

Starší školní věk, 12 – 16 let (Hájek, 2004, s. 18), vede k záměrné specializaci zájmu. Velkou roli hrají motivace a korekce, aby jejich zájmy odpovídaly společenským potřebám a potřebám jedince. V období dospívání jsou zájmy stále intenzivnější a mnohdy přesahují rámec školních vědomostí (Pávková, 2001, s. 102).

Adolescence, rozmezí tohoto období je 17 – 20 let. V této etapě se stabilizuje fyzický a duševní vývoj. Přichází experimentování v rozdílných oblastech života, ať už se jedná o zájmy, sport a vztahy (Hájek, 2004, s. 18).

Pohybové aktivity rozvíjejí biologickou stránku dítěte. Sport umožňuje prožití radosti, rozvoj tělesných a charakterových vlastností, jakou je například vytrvalost, přesnost. Z psychologického pohledu dochází k vyrovnanému vývoji rozumové, citové a volní části. Účast dětí v zájmové činnosti od počátku školní docházky formuje návyk zabývat se i pozdějším věku užitečnou činností a vhodně trávit svůj volný čas (Pávková, 2001, s. 102 - 103).

1.1.3 Domy dětí a mládeže dříve

Dříve nesly domy název Domy pionýrů a mládeže, od druhé poloviny 20. století se staly jednou z nedůležitějších institucí působících na volný čas dětí a mládeže (Hofbauer, 1992, s. 51 – 52). První zařízení vzniklo v Brně – Lužánkách v roce 1949 (Hofbauer, 2004, s. 87). Pozornost byla věnována hlavně pravidelné a příležitostné zájmové činnosti odvíjející se od zájmů dětí (Hofbauer, 1992, s. 51 – 52).

Střediska nabízela tyto druhy činností – spontánní (bez organizujícího působení dospělého), zájmovou činnost příležitostnou, zájmovou činnost pravidelnou, prázdninovou, individuální práci s nadanými dětmi a mládeží, organizování soutěží a další (Hofbauer, 2004, s. 86).

Postupně dochází ke značnému nárůstu jejich sítě, kdy z počtu 87 existujících zařízení v letech 1953 – 1954 vzrostl počet na 450 v roce 1988 – 1989. Domy byly důležitým organizátorem letní a zimní činnosti, jako byly tábory a soustředění. Přestože síť domů byla poměrně značná, řada z nich se nacházela nejčastěji ve středních městech, zatímco v malých městech a nově vybudovaných sídlištích byla tato síť již nedostatečná. Celou situaci komplikovalo stáří budov, kdy značná část budov byla postavena do roku 1918. Další potíž se nacházela v podobě původního určení budov, zařízení působila v prostorách bývalých restaurací a vil, technický stav budov nebyl ve většině případů dostačující. Umístění domů bylo většinou dobré, nacházejí se ve středech měst, ale i tak se však téměř třetina domů nacházela na okraji měst. Pro ubytování a letní činnost měla polovina z nich alespoň jednu turistickou základnu, ale stálou ubytovací možnost jich měla pouze nepatrná část (Hofbauer, 1992, s. 51 – 52).

1.2 Město Znojmo a další možnosti trávení volného času

V současné době se město Znojmo rozprostírá na celkové rozloze 6589 ha s počtem obyvatel 34 025 (<http://vdb.czso.cz>). Ke Znojmu patří také několik okolních vesnic, ve kterých žije dalších 6 000 obyvatel.

Podnebí města Znojma je vhodné k pěstování vína, okurek, meruněk. Všemi těmito plodinami se město proslavilo také v minulosti. Díky jeho blízkosti Národního parku Podyjí a značnému množství historických památek je také poměrně zajímavým turistickým centrem (www.znojmocity.cz).

Ve Znojmě je široké zastoupení různých institucí nabízejících možnosti kvalitního trávení volného času. Nachází se zde městská plovárna, lázně, řada hotelů a okolních vesnic také nabízí různé formy vodních radovánek. Velmi atraktivním místem jsou termální lázně Laa an der Thaya, které se nachází v Rakousku, kousek od hranic. Ve Znojmě je také možnost navštěvovat oddíl kanoistiky, florbalu. Je zde také Sokol, tenisové kurty, několik tanečních skupin. Ve Znojmě ve volném čase můžete navštívit nízkoprahové centrum Coolna, skate park. Znojemská beseda nese zásluhu za pořádání řady akcí konaných ve Znojmě (www.znojmocity.cz), nejvýznamnější akcí je zřejmě Znojemské vinobraní, které má dlouholetou tradici a je připomínkou návštěvy Jana Lucemburského ve Znojmě (www.znojemskevinobrani.cz), dále také pořádá prohlídky města. Samozřejmě nesmí být zapomenuta zmíněna Městská knihovna a Základní umělecká škola.

Ani kulturní vyžití ve Znojmě není opomenuto, nachází se zde řada galerií, Dům umění. Je zde možnost navštívit kino, divadlo, Jihomoravské muzeum (www.znojmcity.cz). Jihomoravské muzeum nabízí řadu edukačních programů, jsou tu programy jak pro mateřské školy, první a druhý stupeň základních škol, tak pro střední školy. V současné době je v nabídce Gejša a samuraj, Paměť znojemských soch, Výletníci aneb toulky znojemskou přírodou, Křivky gotické a barokní. Nabídka programů se v průběhu roku mění, některá však trvá po celý rok (<http://www.znojmuz.cz/>).

Z historických památek můžeme zhlédnout 77 divů Znojma, jak je tato skupina památek pojmenována na internetových stránkách. Tyto „divy“ jsou rozděleny do devíti skupin,

ve kterých se vždy nacházejí památky s podobnou tematikou. Jednou z kategorií je skupina s názvem Sakrální architektura, ve které se nachází na prvním místě rotunda Panny Marie a sv. Kateřiny, dále se zde nachází řada kostelů, klášterů. U každé položky je možné si přečíst něco málo z historie objektu a zhlédnou několik fotek objektu. Další skupina je fortifikační architektura, která ukazuje obranné prostředky města. Rezidence šlechty a dom měšťanů, architektura v zajetí historismu a moderny, znojemské památníky, znojemský zelený prstenec, znojemské vyhlídky, technické zajímavosti, znojemská romantická zákoutí toto je výčet všech zbylých kategorií, do kterých jsou rozděleny znojemské „divy“ (www.znojmcity.cz).

2 Dům dětí a mládeže ve Znojmě

V této kapitole Vás seznámím s vývojem dnešního Domu dětí a mládeže. Zaměřila jsem se hlavně na jeho činnost v průběhu školního roku. V tabulce a k ní příslušných grafech je následně znázorněno, jak se vyvíjel počet zájmových útvarů a členů v nich, počet konaných akcí a změny ve vedení. Bohužel některé roky jsou nedostatečně zaznamenány v kronikách a interních materiálech, a tak jsem nemohla nalézt žádné informace. Dále se v této kapitole budu zabývat současnou činností domu dětí a mládeže.

Podklady pro zpracování historie Domu dětí a mládeže ve Znojmě jsem čerpala z kronik a interních materiálů uvedených v seznamu literatury.

2.1 Historie dnešního Domu dětí a mládeže ve Znojmě

Po osvobození země došlo k několika změnám v životech lidí, což sebou neslo změny ve výchově a vzdělání. Proběhla reforma školství a založení první dětské státní organizace, u nás Pionýrská vesnice. Bylo potřeba zřídit Pionýrské domy ve větších městech.

V roce 1950 se ve Znojmě rozhodlo, aby bývalá vila na Sokolské ulici ve Znojmě, byla dána pionýrům jako Okresní pionýrský dům (dále jen OPD). V březnu 1952 byla Krista Křížová ustanovena ředitelkou OPD ve Znojmě. OPD byl dán do provozu v listopadu roku 1952.

Na počátku bylo obtížné zajistit vedoucí – pedagogy pro kroužky, proto zde bylo začátku vedeno jen několik kroužků. Mimo kroužky pořádal OPD filmové odpoledne, brannou hru, konferenci mladých mičurinů a mladých techniků, semináře pro dětské funkcionáře a přednášky pro žáky z pedagogického gymnázia.

1953 – 1954

I druhý rok byla práce rámcově řízena perspektivním plánem. Školy byly seznámeny s prací kroužků OPD dopisy a osobními rozhovory s řediteli škol. V tomto roce byl úspěšně uspořádán „příchod dědy Mráze“, další akcí byl karneval, byla uspořádána konference mladých mičurinů a techniků, výstavky prací mladých mičurinů a mladých techniků, významnou událostí v tom roce byl slet pionýrů k 5. výročí založení Pionýrské organizace Československého svazu mládeže (dále jen PO ČSM). Byla zřízena také knihovna.

1954 – 1955

Zahájení nového školního roku se neobešlo bez problémů týkajících se nedostatečného vybavení kroužků a především malé prostorové kapacity. Proto byly všechny větší akce realizovány mimo prostory domu. Bylo pořádáno několik filmových besed, slavnostní přivítání Dědy Mráze, karneval s názvem „Z pohádky do pohádky“, na závěr roku byly ve spolupráci se školami uspořádány „Svátky písní a tanců“. Byla také provedena konference a výstava prací mladých mičurinů a mladých techniků, několik seminářů pro vedoucí, kurz pro trubače, o prázdninách se konal tábor ve městě, který byl umístěn v prostorách OPD.

1955 – 1956

V tomto roce se OPD dařilo velmi dobře. Byl vyhlášen nejpilnější čtenář knihovny. Konal se karneval s názvem „Na besedě s oblíbenými hrdiny knih“. V březnu byla uspořádána v rámci Měsíce knihy literární hra nazvaná „ Za knihou nejlepšího spisovatele“. Během školního roku bylo pořádáno několik branných her. K Mezinárodnímu dni dětí OPD uspořádal karneval. I v tomto roce se vyskytly problémy s nedostatečným vybavením.

1956 – 1957

Práce OPD se značně rozvíjela, oblíbenost knihovny také rostla. Pro rodiče i veřejnost byly na místním národním výboru pořádány výstavy zdařilých prací zájmových kroužků pro rodiče i veřejnost. Kroužky sdružovaly pionýry i nepionýry. Akce měly promyšlený program a ideové zaměření. Knihovna ve spolupráci s Okresní lidovou knihovnou připravila několik desítek čtenářů k získání odznaku Vzorného čtenáře. V listopadu roku 1956 bylo Maďarsko zasaženo tzv. kontrarevolucí, následně v prosinci v budově OPD proběhla výstava dárků našich dětí maďarským dětem. Tato akce byla ukázkou solidárnosti našich dětí s maďarskými. V březnu 1957 vyšlo první číslo rádce pionýrů a pionýrských vedoucích „Znojemský racek“.

1957 – 1958

V tomto roce byl Okresní pionýrský dům přejmenován na Okresní dům pionýrů a mládeže (dále jen ODPM). Do práce v ODPM se mohla zapojit také starší mládež. Pro dívky, které již dokončily vzdělání, ale nenastoupily do zaměstnání, byl uspořádán, ve spolupráci s Výborem žen, tříměsíční kurz šití a vaření. Knihovnu nejvíce navštěvovali pionýři, kteří si zde půjčovali knihy potřebné k získání znaku Vzorného čtenáře, svazákům pomáhala knihovna k získání Fučíkova odznaku.

1958 – 1959

Pro tento rok byly vydávány metodické pokyny, které přispěly ke zlepšení práce v pionýrských družinách a oddílech. V průběhu roku navštěvovali pracovníci ODPM pionýrské skupiny, za účelem předání vlastních zkušeností s jiným pionýrským pracovníkem. Při všech akcích, které dům pořádal, bylo viditelné politické zaměření. Během celého školního roku byla pořádána naučná odpoledne s názvem „Nauč se sám a nauč jiné“. Děti se učily hrát, tancům, písničkám, rukodělným pracím. Z důvodu nedostatečných prostor fungovala část kroužků mimo budovu. Byla pořádána řada akcí na počest 10. výročí založení PO ČSM. Nejlepší pracovníci byli odměněni diplomy a čestnými uznáními, paní ředitelka byla dokonce navržena na vyznamenání ústředním výborem Československého svazu mládeže (dále jen ČSM), nejvyšším oceněním bylo udělení vyznamenání prezidentem republiky.

1959 – 1960

Tento rok byl významný díky 15. výročí osvobození, II. celostátní spartakiádě, volbám. Plán tohoto roku byl rozdělen na dílčí složky, které měl na starost vždy některý z uvedených pracovníků – oddíl vedení, metodický, masově-politická práce, zájmové činnosti a úsek hospodářského zajištění. Práce se staršími dětmi zahrnovala hlavně tříměsíční kurzy šití, vaření pro děvčata ze zemědělství, několik kroužků naukových, cimbálová muzika, kroužek lodních modelářů. Pro děti byla po dobu nedělních a svátečních odpolední pořádána odpoledne her, vycházky...

1960 – 1961

V tomto roce proběhlo několik politických událostí, ke kterým patřil vznik nové socialistické Ústavy, ustanovení o PO ČSM, třetí pětiletka, 40. výročí založení Komunistické strany Československa (dále jen KSČ) a Komsomolu (Komunistický svaz mládeže). Tyto události se staly politicko-výchovným cílem domu. Pokusně byla práce rozdělena do úseků tak jako v krajských domech. Byly to oddělení techniky, vědy, starší mládeže, umělecké výchovy, tělovýchovy a sportu, masově politické oddělení a metodický úsek, dále řízení a zájmová činnost. Pro dívky byl v zimním období opět uspořádán tříměsíční kurz, zde se učily správnému stolování, zdravotvědě, estetické výchově. Během roku byla práce hodnocena komisí, která byla vyslána ministerstvem školství a Ústředním výborem ČSM. Kritickými nedostatky se zaměstnanci zabývali na poradách a snažili se je odstranit.

1961 – 1962

V v tomto roce se dům potýkal s nedostatkem pracovníků, proto nebylo možné plnit cíle v plném rozsahu. Z opuštěné hájenky ve Ctidružicích se podařilo vybudovat plavecký výcvikový tábor, dům pro svou činnosti získal hájenku u Šumné.

1962 – 1963

Činnost Domu pionýrů a mládeže byla zaměřena na uskutečňování programu XII. sjezdu KSČ a IV. sjezdu ČSM. Vedoucích v letošním roce byl dostatek, ale kvůli snížení rozpočtu, proto nemohly být splněny některé úkoly.

1963 – 1964

Tento rok byl zahájen v duchu 15. výročí založení PO ČSM. Na příkaz Státních lesů museli opustit objekt v Šumné. Přestěhovali se tedy do objektu bývalé pily v Bojanovicích, v těchto prostorách bylo nutné provést několik úprav, byly pořízeny nové podsady a tábor byl v provozu celé léto.

1964 – 1965

ODPM zahrnoval v této době také Klub mladých a Klub pro 9. třídy. Klub je směřován tak, aby každý člověk 14 – 26 let našel možnost pobavení, nebo poučení podle svého zájmu. Na konci listopadu byla vytvořena rada Klubu mladých, členové zastávali funkci důvěrníka. Jeho činnost vycházela z hlavních úkolů celoročního plánu:

1. Vhodně vyplnit volný čas mládeže podle jejího zájmu.
2. Navazovat přátelské vztahy mezi místními mládežnickými kolektivy.
3. Rozvíjet iniciativu a samostatnost.

Činnost klubu zahrnuje pořádání besed, zájezdů, soutěžní hry, taneční odpoledne a vedení kroužků. Byl založen literární klub, který soustřeďoval nejlepší recitátory znojemských škol. V sále Okresního domu pionýrů ve Znojmě zkoušela bigbeatová skupina Jupiter, která vystupovala na akcích pořádanými Klubem mladých.

1965 – 1966

Činnost domu vycházela z usnesení V. plenárního zasedání Ústředního výboru ČSM, zaměřovala se hlavně na rozvoj činnosti vesnických kolektivů. V okrese proběhla přehlídka maňáskových souborů, soubor ODPM postoupil do krajského kola hrou O ztraceném koťátku.

Klub mladých pořádal zájezdy do divadla, lyžařské zájezdy, taneční zábavy. Ve spolupráci s občanským výborem ČSM se konal Ples mladých.

Celostátní hra K 13 – Jestřáb byla vyhlášena na všech okresech v lednu 1966. Do hry se přihlásilo 145 družin, každá družina si zvolila velitele, který dostával tajné vzkazy a úkoly. Členové družiny své činy hodnotili sami a vítězné družiny zakončily hru týdenním tábořením. Hra dávala možnost vytvářet vesnické kolektivy a poskytovala dobré náměty pro jejich činnost.

Před začátkem prázdnin byla vyhlášena soutěž prázdninových kolektivů. Soutěž byla zaměřena na hlídky požární, hlídky přírody, turistické vycházky a výlety, pomoc při žních, vedení kroniky.

1966 – 1967

Velká pozornost byla věnována přípravě skupinových a oddílových vedoucích a pionýrskému aktivu.

Celookresní hra SP X5 Jestřáb obsahovala úkoly z Cesty objevů. K této hře byly vydány 4 rozkazy – Šípy a 5 poradních skal – návody, jak úkoly plnit. Vyvrcholení hry Jestřáb probíhalo 10. – 11. června.

V červnu byla dána do provozu turistická základna v Podhradí.

1967 – 1968

Období nástupu k realizaci závěru V. sjezdu ČSM. Celookresní hra Jestřáb byla zahájena vydáním prvního rozkazu 15. listopadu 1967. Maňáskový kroužek Ťapka obsadil první místo s hrou Kocourek Mourek v soutěži loutkářských souborů Jihomoravského kraje. Přes léto pro děti byly připraveny putovní tábory, putovní trasy a pobytové tábory.

1968 – 1969

Přejmenováním na Dům dětí a mládeže se stal mimoškolním výchovně vzdělávacím zařízením, které má působit na děti a mládež 6 – 18 let bez ohledu na příslušnost k dětské a mládežnické organizaci. Pionýrské skupiny při Okresním domu dětí a mládeže ve Znojmě pracovaly podle svých oddílových plánů, všechny jejich úkoly mohly být splněny jen za pomoci Okresního domu dětí a mládeže a to z důvodu minimálního vybavení.

V tomto roce byla opět pořádána celookresní branná hra Signál P 20 a jejím vyvrcholením byl okresní sraz soutěžících oddílů v Hamrech u Vranova nad Dyjí. Přes léto byly pořádány tábory a putovní trasy.

1969 – 1970

V průběhu roku byly domem pořádány různé exkurze, výstavy, besídky, vystoupení, zájezdy, zábavná odpoledne, promítání filmů, turnaje, besedy a soutěže. K Mezinárodnímu dni dětí byl připraven pro děti jako již každoročně zábavný program. Dům se účastnil také soutěží mimo okres. Přes léto byly pořádány tábory, putovní trasy. Okresní dům dětí a mládeže spolupracoval také s jinými organizacemi ve Znojmě. Největší společnou akcí byla opět celookresní hra Signál 25, která vyvrcholila v červnu v Hamrech u Vranova nad Dyjí. Dobrý vliv spolupráce s dalšími organizacemi byl vidět také při organizování soutěžního seriálu Liga dobré zábavy. Tato zábavná odpoledne probíhala jednou za měsíc. Program byl vždy rozdělen do 3 částí:

1. V první části se děti seznamovaly s různými druhy povolání.
2. Druhá část byla soutěžní, soutěžila mezi sebou družstva jednotlivých znojemských základních škol.
3. Poslední část byla taneční, vyučovalo se základním tanečním krokům.

Rozvoj Okresního domu dětí a mládeže mohl být výraznější, pokud by nebyl limitován kapacitou zařízení.

1970 – 1971

Domy dětí a mládeže se opět přejmenovávají na Domy pionýrů a mládeže. Základním úkolem je pomoc v rozvoji Pionýrské organizace a přitom vyvíjet přímou výchovnou činnost se všemi dětmi a mládeží do 19 let. Okresní rady Pionýra a Junáka ukončily svoji činnost a obě organizace se integrovaly do jediné dětské organizace Pionýrské organizace Československé socialistické republiky.

V průběhu roku byla opět pořádána zábavná odpoledne, výstavy, soutěže, závody apod. Okresní rada Pionýrské organizace Československé socialistické republiky ve Znojmě a ODPM ve Znojmě vyhlásily na počest 50. výročí založení KSČ celostátní pionýrskou hru s názvem „Cesta za rudou hvězdou“ hru Signál P – 50. Hra má 3 části:

1. Ideová část Cesty za rudou hvězdou má úkoly rozděleny do 5 cest (5 cípů rudé hvězdy) – cesta mladých průkopníků, rudého praporu, boje, vítězství, budování.
2. Branně turistická část – příprava na závod turistické zdatnosti, který proběhne ve třech kategoriích.
3. Sportovní část – kategorie přehazovaná a odbíjená.

1971 – 1972

V tomto roce se dům snažil upevňovat a rozvíjet pionýrské hnutí a organizovat všestrannou mimoškolní činnost dětí a mládeže. Proběhly oslavy V. I. Lenina. Jedním z hlavních úkolů ODPM bylo zabezpečení pionýrské expedice s názvem Za prvními pionýry v pionýrských skupinách a v oddílech. Pionýři a Jiskry plnili konkrétní požadavky výchovného systému. Expedice probíhala ve třech směrech:

1. Do země přátel (symbolem je rudý prapor).
2. S pionýry – leninci (symbolem je rudý šátek).
3. Za pionýry dneška (symbolem jsou rudé pionýrské plameny, vyjadřuje sepětí tří generací budujících socialismus a komunismus).
4. Vrcholí srazem nejúspěšnějších pionýrských oddílů pod názvem Signál – Expedice 50.

1972 – 1973

Základním úkolem ve zmíněném roce bylo aktivně se podílet na upevňování a rozvíjení činnosti Pionýrské organizace Socialistické svazu mládeže (dále jen PO SSM) v okrese a soustředit všestrannou zájmovou činnost dětí a mládeže. Jako ideově-politická motivace bylo využito 25. výročí Února, 55. výročí Velké říjnové revoluce a 50. výročí vzniku Svazu sovětských socialistických republik, X. světový festival mládeže a studentstva v Berlíně k posílení internacionálního citění, příprava na 25. výročí vzniku Pionýrské organizace v Československu.

V průběhu roku probíhaly akce jako například Soutěž o výživě, přes léto tábory, putovní trasy. ODPM byl spolu s PO SSM vyhlášovatelem celookresní expedice Signál P 25. Expedice zvýrazňuje funkci dětského kolektivu na všech stupních organizace, počínaje oddílovou radou, přes skupinové rady až k okresnímu pionýrskému štábu, klade důraz na práci základního výchovného článku organizace – oddílu.

Průběh expedice:

1. Signál: Aurora – prohlubování vztahu pionýrů k Sovětskému svazu socialistických republik (dále jen SSSR), sovětskému lidu.
2. Signál: Lidové milice – prohloubení vztahu pionýrů ke KSČ, dělnické třídě, Lidovým milicím.
3. Signál: Vždy připraven posílení vztahu dětí k PO SSM, k jejím symbolům, k tradicím dětského pokrokového hnutí.

4. Signál: Pionýrskou stezkou – přípravná etapa okresní organizace k oslavám 25. výročí vzniku Pionýrské organizace v Československu, které proběhnou v následujícím roce.

Každý signál vyvrcholí soutěží tříčlenných družstev pionýrských skupin. Po ukončení jednotlivé etapy zašle skupinový vedoucí okresnímu štábu čestné prohlášení. Završení proběhne v červnu celookresním srazem nejúspěšnějších oddílů.

Při ODPM byla ustanovena Okresní škola pionýrských pracovníků, byla to škola pro přípravu instruktorů, měli zde splnit instruktorské zkoušky.

1973 – 1974

Základním úkolem pro tento rok je aktivně se podílet na upevňování a rozvíjení činnosti v okrese a soustředit všestrannou zájmovou činnost dětí. Ve své činnosti bude ODPM vycházet ze směrnic ministerstva školství pro činnost ODPM a z plánu činností okresní PO SSM. Jako ideově politické motivace využili v nastávajícím roce 25. výročí vzniku PO SSM, 30. výročí Slovenského národního povstání, 30. výročí osvobození Československa Rudou armádou.

ODPM pořádalo výstavy, zájezdy do divadel v Brně, soutěž o zdravé výživě, zábavná soutěžní odpoledne, putování, školení, semináře, soutěž v recitaci aj. Byl pořádán týden pionýrů, jehož náplní byly různé akce: Král kuliček, Co víš o své PO SSM, Slavnostní rozšířené plenární zasedání, jehož součástí byl slavnostní koncert, koloběžkové závody, soutěž v kresbě na chodník, Okresní turnaj v odbíjení.

1974 – 1975

Úkolem pro tento rok je aktivně se podílet na upevňování a rozvíjení činnosti PO SSM v okrese a organizovat všestrannou zájmovou činnost dětí. Jako ideově politické motivace využili roce 30. výročí osvobození Československa Rudou armádou.

Hlavními úkoly byly ODPM příprava pionýrských vedoucích a pionýrského aktivu, organizování celookresní pionýrské Expedice – 30, zabezpečení oslav 30. výročí osvobození Rudou armádou, metodická a organizátorská pomoc pionýrským skupinám v okrese, organizování všestranné zájmové činnosti a soutěží, letní činnost.

Proběhla exkurze do Prahy, kde účastníci poznávali místa revolučních bojů května 1945, byly jimi rozhlas, hlavní pošta, nám. Republiky, Staroměstské nám., nám. Rudarmějců, Hrad – Vladislavský sál. Nejdůležitějšími akcemi tohoto roku byly zejména okresní kolo v malé kopané, hátky pro děti 8. – 9. tříd, Signál Přátelství, okresní kola ve stolním tenise, šachu, ledním hokeji, leteckých modelářů, různé olympiády a soutěže.

1975 – 1976

Činnost byla zaměřena na významné politicko-společenské události, jakými byla Okresní konference KSČ, XV. sjezd KSČ, oslavy 55. výročí založení KSČ. Dalším cílem bylo blížící se 750. výročí založení města Znojma.

Letní činnost spočívala v organizaci vlastivědných zájezdů, soustředění zájmových kroužků, mezinárodním táboru družby. Na počest 15. sjezdu KSČ a 55. výročí vzniku KSČ probíhala celookresní soutěž pionýrů pod názvem Signál – P 15. Soutěž měla tři kola: 1. kolo Signál Přátelství, 2. kolo Signál Lidové milice, 3. kolo Signál Rudý šátek. Vyvrcholením soutěže bylo 4. kolo organizované formou celookresního srazu pionýrského aktivu.

1976 – 1977

V tomto roce probíhaly významné rekonstrukce budovy a okolí ODPM. Informace o činnosti domu v kronice nejsou zaznamenány.

1977 – 1978

Tento rok byl významný díky 25. výročí zahájení činnosti ODPM. Byl pořádán pochod na počest 60. výročí Velké říjnové socialistické revoluce. I v tomto roce se konala celookresní hra Vždy připraven.

1978 – 1979

O činnosti domu v kronice nejsou žádné záznamy.

1979 – 1980

Zajímavostí roku byla oslava 35. výročí osvobození a spartakiáda. Probíhala hra Květy hrdinům, kdy oddíly do svých kronik vázaly kytice šeráků, karafiátů a růží. Byl organizován 1. ples pionýrských pracovníků, okresní kolo soutěže – „Co víš o zemi, kde zítra již znamená včera“ a branná soutěž „O partyzánský samopal“, mezinárodní tábor družby.

1980 – 1981

Dům pořádal 2. ročník plesu pionýrských pracovníků.

1981 – 1982

ODPM obdržel čestné uznání za svou obětavou a účinnou práci při plnění úkolů. Proběhla okresní táborová škola na Alfredově chatě v Jeseníkách a konal se 3. ples ODPM.

1982 – 1983

Není v kronice zaznamenán.

1983 – 1984

Proběhly různé tábory, recitační soutěže, přehlídka nejlepších divadelních souborů, okresní konference pionýrských pracovníků, expedice po památných místech SNP.

1984 – 1985

Hlavními úkoly roku bylo přispět k oslavám 40. výročí osvobození Československa Rudou armádou, uspořádat okresní kolo soutěže „O partyzánský samopal“, pomáhat při metodickém rozpracování celostátní hry „Cestou ke svobodě a míru“. Byla připravena dopravní soutěž, 6. ročník plesu pionýrských pracovníků, Velká cena města Znojma – závod minikár, který byl uspořádán v rámci 40. výročí osvobození Rudou armádou.

1985 – 1986

Proběhla krajská soutěž automodelářů, dálkový pochod „Znojemské kolo“, který se konal na počest 68. výročí Velké říjnové socialistické revoluce, okresní konference pionýrského aktivu, proběhlo také okresní kolo soutěže s názvem „O zemi kde zítra již znamená včera“, oslavy 1. máje.

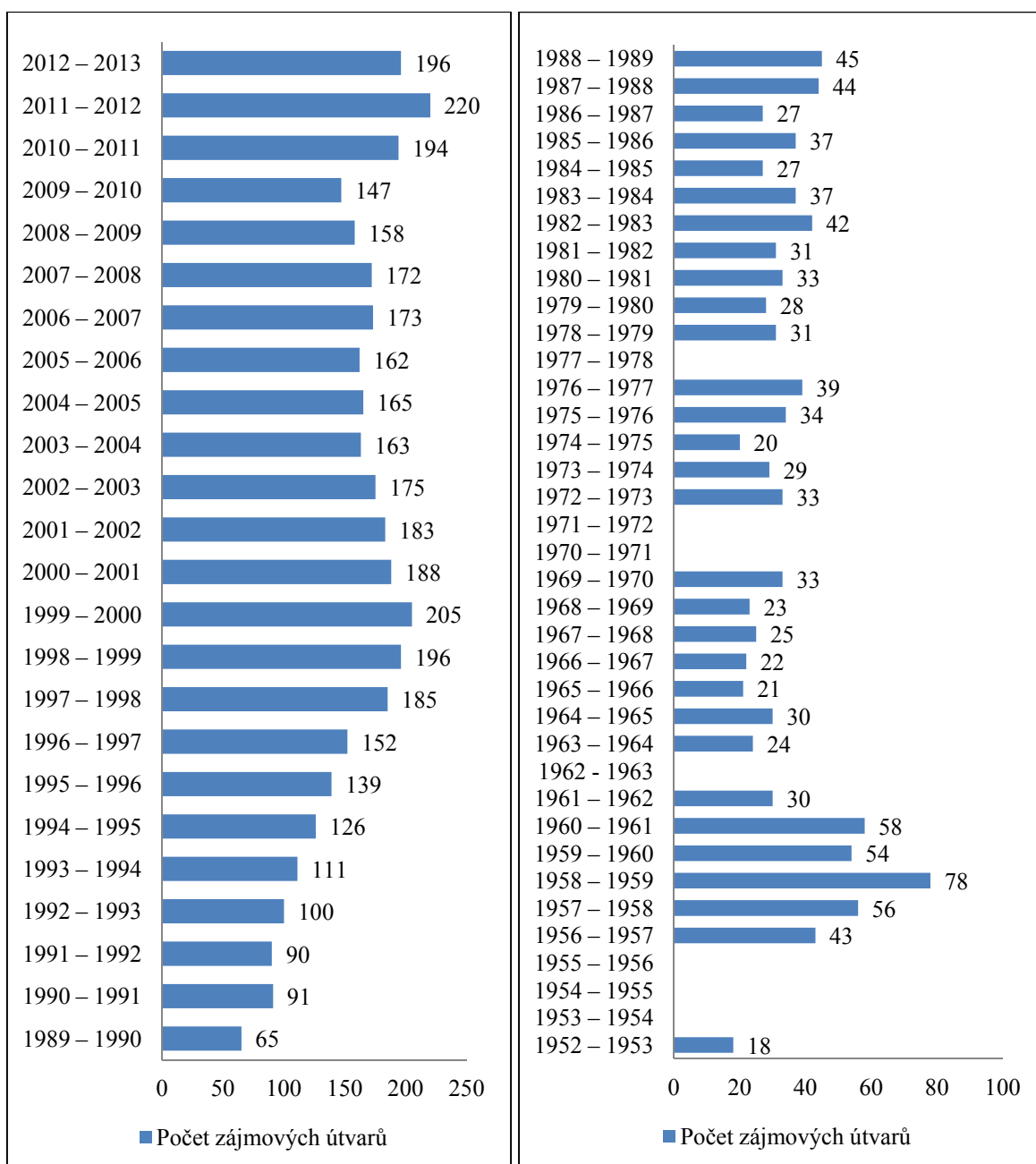
Tabulka historického vývoje dnešního Domu dětí a mládeže ve Znojmě

Rok	Ředitel	Počet zájmových útvárů	Počet členů ZÚ	Počet akcí	Z historie
1952 – 1953	Krista Křížová	18	210		Název: Okresní dům pionýrů
1953 – 1954	Krista Křížová				Zřízena knihovna
1954 – 1955	Krista Křížová		400		
1955 – 1956	Krista Křížová		500		
1956 – 1957	Krista Křížová	43	604	80	
1957 – 1958	Krista Křížová	56	970	88	Název: Okresní dům pionýrů a mládeže
1958 – 1959	Krista Křížová	78		69	10. výročí založení pionýrské organizace Československým svazem mládeže
1959 – 1960	Krista Křížová	54	1050	120	15. výročí osvobození, II. celostátní spartakiáda
1960 – 1961	Krista Křížová	58	985	140	
1961 – 1962	Krista Vodolanová	30	510	146	
1962 – 1963	Krista Vodolanová		358	91	XII. sjezd KSČ a IV. sjezd ČSM
1963 – 1964	Krista Vodolanová	24	310	20	15. výročí založení pionýrské organizace Československého svazu mládeže
1964 – 1965	Krista Vodolanová	30	422	20	
1965 – 1966	Karel Lukš, od ledna Bohuslava Krystlíková, od dubna Irena Křepelková	21	330	65	
1966 – 1967	Irena Křepelková	22	360		
1967 – 1968	Irena Křepelková	25	380	33	
1968 – 1969	Irena Křepelková	23	352	47	
1969 – 1970	Irena Křepelková	33	438	51	
1970 – 1971	Irena Křepelková				Název: Dům pionýrů a mládeže
1971 – 1972	Irena Křepelková		370	59	
1972 – 1973	Irena Křepelková	33	477	51	25. výročí února, 55. výročí VŘSR, 50. výročí vzniku SSSR
1973 – 1974	Irena Křepelková	29	412	44	25. výročí vzniku PO SSM, 30. výročí Slovenského národního povstání, 30. výročí osvobození Československa Rudou armádou
1974 – 1975	Irena Křepelková	20	350	43	
1975 – 1976	František Ryčl	34	578	50	750. výročí založení města Znojma
1976 – 1977	Josef Louštil	39		77	Rekonstrukce budovy ODPM
1977 – 1978	Josef Louštil				25 let ODPM
1978 – 1979	Josef Louštil, od března Miroslava Moučková	31	536	75	30. výročí založení Pionýrské organizace, Mezinárodní rok dítěte
1979 – 1980	Miroslava Moučková	28	523		1. ples ODPM
1980 – 1981	Miroslava Moučková	33	635	99	2. ples ODPM
1981 – 1982	Miroslava Moučková	31			3. ples ODPM

1982 – 1983	Josef Teplý	42	690	90	
1983 – 1984	Josef Teplý	37	599	78	
1984 – 1985	Josef Teplý	27	563	105	40. výročí osvobození Československa Rudou armádou
1985 – 1986	Josef Teplý	37	641	122	
1986 – 1987	František Klein	27		157	
1987 – 1988	František Klein	44	676	172	
1988 – 1989	Věra Chmelíková	45	717	185	
1989 – 1990	Věra Chmelíková	65	844	211	sloučení Městského domu pionýrů + Okresního domu pionýrů, vznik Domu dětí a mládeže
1990 – 1991	Jitka Schneidrová	91	1201		
1991 – 1992	Jitka Schneidrová	90	1529	389	
1992 – 1993	Jitka Schneidrová	100	1552	452	
1993 – 1994	Jitka Schneidrová	111	1610	237	
1994 – 1995	Jitka Schneidrová	126	1881	168	
1995 – 1996	Jitka Schneidrová	139	1930	146	
1996 – 1997	Jitka Schneidrová	152	2096	228	
1997 – 1998	Jitka Schneidrová	185	2519	271	
1998 – 1999	Jitka Schneidrová	196	2731	182	
1999 – 2000	Jitka Schneidrová	205	2695	221	
2000 – 2001	Jitka Schneidrová	188	2497	189	
2001 – 2002	Jitka Schneidrová	183	2344	183	
2002 – 2003	Jitka Schneidrová	175	2219	184	
2003 – 2004	Jitka Schneidrová	163	2014	152	
2004 – 2005	Jitka Schneidrová	165	2008	7	
2005 – 2006	Jitka Schneidrová	162	2083	58	
2006 – 2007	Jitka Schneidrová	173	2188	18	
2007 – 2008	Jitka Schneidrová	172	2096	151	
2008 – 2009	Jitka Schneidrová	158	1813	93	
2009 – 2010	Hana Bílková	147	1662	117	
2010 – 2011	Hana Bílková	194	2083	147	
2011 – 2012	Hana Bílková	220	2513	85	
2012 – 2013	Hana Bílková	196	2205	78	

Tabulka č. 1: Tabulka historického vývoje dnešního Domu dětí a mládeže ve Znojmě

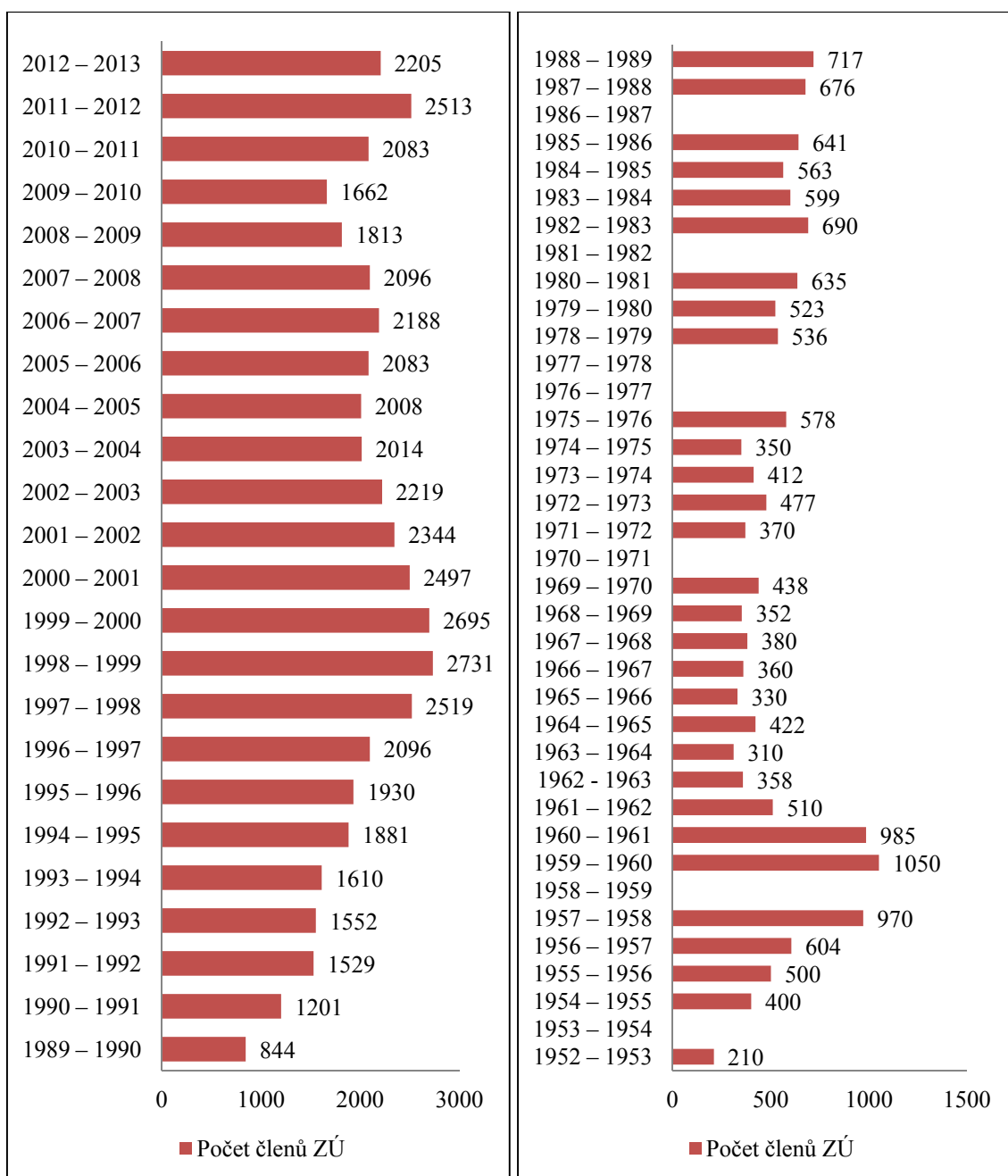
Tabulka č. 1 je rozdělena dle jednotlivých školních roků. U každého roku jsou znázorněny změny v počtech kroužků a účast v nich od založení po současnost. Jsou zde také uvedeny počty akcí pořádaných a jednotlivci, kteří zastávali funkci ředitelů. Tato tabulka byla zpracována z materiálů z jednotlivých kronik, které jsou uloženy v Okresním městském archivu ve Znojmě, data od roku 1990 jsou již čerpána z interních materiálů v Domě dětí mládeže (DDM).



Graf č. 1: Znázornění počtu zájmových útvarů v letech 1989 – 2013

Graf č. 2: Znázornění počtu zájmových útvarů v letech 1952 – 1989

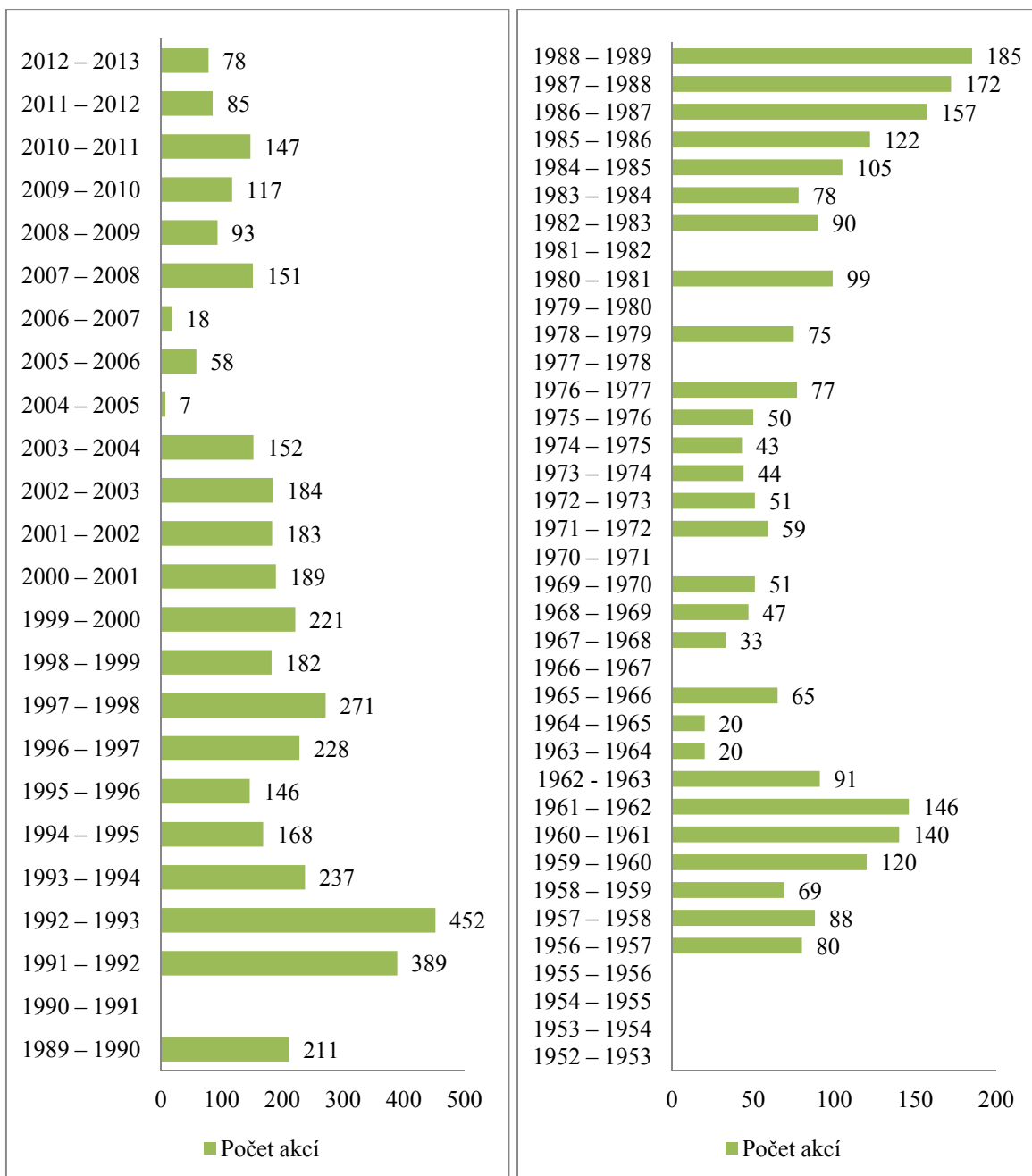
Z tohoto grafu, na kterém je možno vidět změny v počtu zájmových útvarů od roku 1952 – 2013, je patrné, že počet zájmových útvarů od dob založení výrazně vzrostl. V prvních dvaceti letech své existence téměř v žádném roce nepřesáhl počet zájmových útvarů hranici padesáti kroužků. Od roku 1993 však je vidět, že je tato linie každoročně překonávána a pohybuje se kolem hranice 200 zájmových útvarů za rok.



Graf č. 3: Počet členů v zájmových útvarech v letech 1989 – 2013

Graf č. 4: Počet členů v zájmových útvarech v letech 1952 – 1989

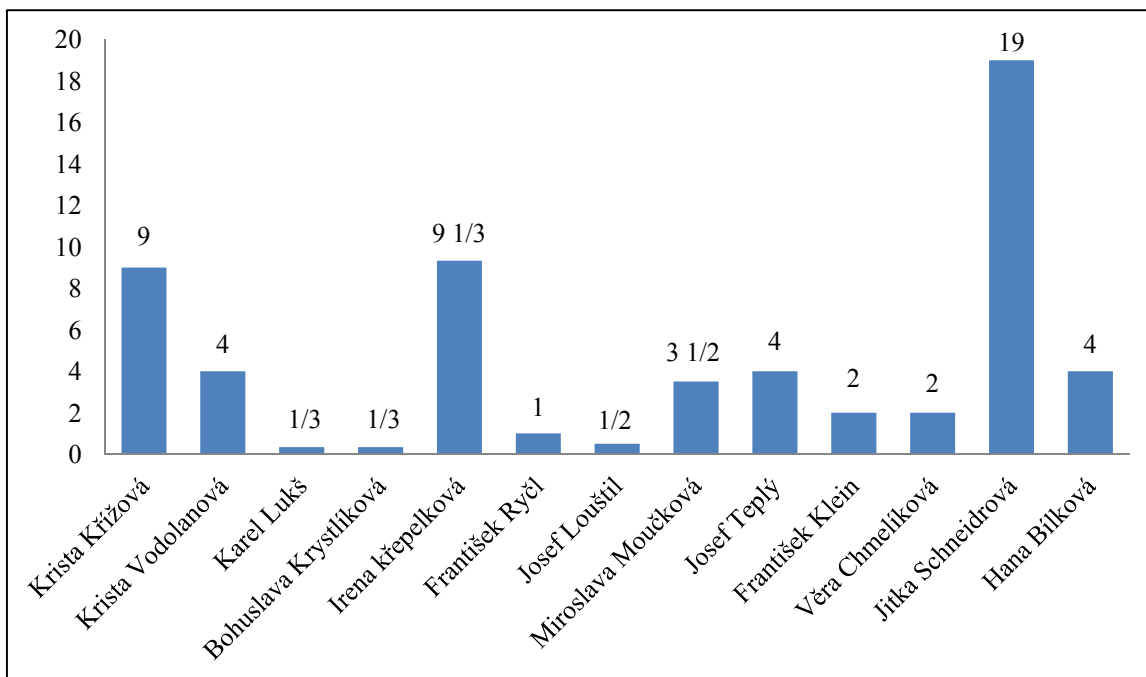
Tento graf znázorňuje vývoj počtu členů v zájmových útvarech, kdy opět v prvních dvaceti letech je nejčastější stav účastníků v rozmezí do 1000 členů. Ovšem po roce 1996 je téměř každý rok překročena hranice 2000 členů v zájmových útvarech.



Graf č. 5: Znázornění počtu akcí v letech 1989 – 2013

Graf č. 6: Znázornění počtu akcí v letech 1952 – 1989

Na grafech č. 5 a 6 je znázorněna proměna v počtu akcí pořádaných Domem dětí a mládeže ve Znojmě, graf se liší od předchozích tím, že v prvních letech (pokud jsou počty uvedeny) je počet akcí vyšší, než v současnosti, kdy se tento počet spíše snižuje, k čemuž může docházet v souvislosti se zvýšenou náročností přípravy těchto akcí.



Graf č. 7: Doba, kterou strávili jednotliví ředitelé ve funkci

Tento graf ukazuje, který ředitel, spíše ředitelka, setrvala nejdéle v této funkci. Jednoznačně nejdelší dobu na této pozici byla Jitka Schneidrová, která je předchůdkyní současné paní ředitelky, jež tuto pozici zastává již čtvrtým rokem.

2.2 Současnost Domu dětí a mládeže ve Znojmě

Dům dětí mládeže je středisko volného času, které se řídí Vyhláškou č. 74/2005 Sb. o zájmovém vzdělávání a Zákonem č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon). Dům dětí a mládeže ve Znojmě je také zapsán v Rejstříku škol a školských zařízení.

Domy dětí a mládeže zajišťují činnost ve více oblastech zájmového vzdělání na rozdíl od stanic zájmově činnosti, které nabízejí zájmové vzdělávání pouze v jedné oblasti (Vyhláška 74/2005 Sb.).

Zřizovatel

Zřizovatelem je Jihomoravský kraj, jde o příspěvkovou organizaci. Působnost se vztahuje na město Znojmo a jeho okolí, kde spolupracuje s několika základními a středními školami (<http://www.ddmznojmo.cz>).

Cílová skupina

Zájmová činnost je nabízena primárně pro žáky základních a studenty středních škol, v nabídce se však také nacházejí kroužky pro dospělé a předškolní děti (viz interní materiály).

Místa výkonu

DDM má více míst výkonu činnosti. Hlavní budova se nachází na ulici Sokolská 8, zde je ředitelství, sál, dílny, hudební místnosti a kanceláře pedagogů, na této adrese se také nachází budova, kde je zřízena tělocvična a prostory pro stolní tenis. Na ulici J. F. Curie se nachází účetní, personální účetní, některé kanceláře pedagogů, místnosti pro estetické kroužky, pro kroužky chovatelské, herní místnost, klubovny, hudební místnosti, keramické dílny. Zájmové vzdělávání probíhá také v jiných působištích, jedná se o prostory základních a mateřských škol ve Znojmě a jeho okolí, městských lázních, znojemské besedě, sportovní hale a na řadě dalších míst ve Znojmě a přilehlých vesnicích (viz interní materiály). Prostory základních škol jsou využívány hned z několika důvodů. Z této spolupráce plyne řada výhod, jak pro školy, tak pro samotný Dům dětí a mládeže. Pro školy je výhodné pořádání kroužků Domem dětí a mládeže z důvodu pokrytí finančních nákladů spojených s vedením kroužků, nabídka kroužků na základních školách je možným lákadlem pro rodiče při výběru základní školy pro dítě, ty mají výhodu ve znalosti prostředí a nehrozí nebezpečí při docházení do kroužků. Pro Dům dětí a mládeže je pozitivní tato spolupráce v rozšíření prostorů pro konání kroužků.

Zaměstnanci

V DDM ve Znojmě pracuje 16 stálých zaměstnanců. Jsou jimi ředitelka, zástupce ředitele, 8 pedagogických pracovníků, na ekonomickém oddělení pracují 3 zaměstnanci, počet správních zaměstnanců je opět 3. Dále zde pracuje řada externích pracovníků (<http://www.ddmznojmo.cz>).

Činnost zařízení

Mimo pravidelné činnosti, které představují kroužky, nabízí a pořádá DDM ve Znojmě také různé příležitostné činnosti buď jednorázové, nebo pravidelně se opakující, kterými jsou kurzy, besedy, přednášky, exkurze, zájezdy, tábory ať už to jsou příměstské nebo pobytové, vystoupení kroužků, osvětovou a informační činnost, primárně preventivní programy

organizování (viz interní materiály DDM). Celá činnost Domu dětí a mládeže má svá závazná pravidla, která musí dodržovat jak účastníci, tak také zaměstnanci. Tyto práva a povinnosti jsou formulována ve vnitřním řádu DDM Znojmo, viz příloha č. 3, a v povinnostech účastníků a zaměstnanců viz příloha č. 4.

Pravidelná činnost DDM

Pravidelnou činnost v Domě dětí a mládeže ve Znojmě jsem rozdělila na 9 tematických skupin. Na začátku každého roku je vyhotoven seznam kroužků na daný školní rok (<http://www.ddmznojmo.cz>). Nabídka kroužků pro školní rok 2013 – 2014 viz <http://www.ddmznojmo.cz/index.php/zajmove-vzdlavani>.

1. Hudební a dramatická činnost

Do této skupiny spadá 31 zájmových kroužků, které vede 28 vedoucích, tyto kroužky se konají nejen v prostorách DDM, ale také v prostorách základních škol ve Znojmě a okolí.

2. Taneční činnost

V této sekci se nachází 30 kroužků s 10 vedoucími, kroužky probíhají především v prostorách DDM.

3. Výtvarná činnost

Kategorie výtvarné činnosti obsahuje 28 kroužků, počet vedoucích je 18, nejčastějším místem konání jsou prostory DDM, ale také ZŠ Blížkovice a ZŠ Šumná aj.

4. Technická a počítačová činnost

Soubor kroužků s technickou tematikou zahrnuje 12 kroužků, 9 vedoucích, nejvíce se tyto kroužky pořádají na ZŠ Slovenská, v ZŠ Dobšicích a DDM.

5. Sportovní činnost

Sportovní činnost představuje nejpočetnější skupinu, obsahuje 91 zájmových kroužků, které vede 44 vedoucích. Činnost je rozmístěna a na řadě míst ve Znojmě a jeho okolí.

6. Jazyková činnost

Jazykových kroužků je 20, vede je 11 vedoucích v místnostech DDM a v ZŠ ve Znojmě a jeho okolí.

7. Ostatní činnost

Tato skupina obsahuje 22 kroužků, které spolu souvisí jen okrajově a jejich počet je tak malý, že vytvářet pro ně samostatné skupiny je zbytečné, v této skupině pracuje 20 vedoucích, kteří své kroužky vedou nejčastěji v místnostech DDM.

8. Předškolní činnost

Tato kategorie je již obsažena v jiných tematicky uspořádaných skupinách, ale pro lepší názornost je rozdělena na kroužky, které jsou určeny výhradně pro děti v předškolním věku. Byla utvořena samostatná skupina, jež obsahuje 14 kroužků, které vede 10 vedoucích na různých místech ve Znojmě.

9. Činnost pro dospělé

Tuto kategorii jsem vytvořila pro lepší názornost kroužků určených dospělým zájemcům o zájmové vzdělávání nabízené DDM ve Znojmě. Tato kategorie čítá 11 kroužků, jejichž náplň je různorodá.

Tábory

Každoročně pořádá DDM ve Znojmě řadu táborů, největší zájem je o tábory konané v průběhu letních prázdnin. V létě jsou pořádány tábory pobytové, ale také příměstské. Tyto tábory jsou často tematicky laděné, nebo se jedná o tábory navazující na kroužky, které děti navštěvovaly v průběhu školního roku.

Menší zájem je však již o tábory pořádané v průběhu roku například v době jarních prázdnin.

Místem konání táborů je nejčastěji základna v Olbramkostele, která je vždy po dobu konání tábora pronajata, tak jako jiná místa, kde se tábory uskutečňují (viz interní materiály).

Příležitostná činnost

Na začátku každého školního roku je vyhotoven plán činností na celý rok, který je volně přístupný veřejnosti. Zde se nacházejí akce, které budou Domem dětí a mládeže pořádány a jakém období budou probíhat. V tomto plánu lze nalézt některé akce s již dlouholetou tradicí, ale jiné jsou zařazovány nově, nebo se k nim po letech opět DDM vrátil.

Za tradiční akci je považováno Modelbrání, což je soutěž plastikových modelářů, další akcí je soutěž mladých recitátorů – Dětská scéna, kterou pořádá DDM, ačkoliv vlastní recitační kroužek DDM nemá, tato akce probíhá ve spolupráci se Znojemskou besedou. Seznam akcí pořádaných v letošním školním roce DDM Znojmo viz příloha (viz interní materiály).

Praktická část

3 Výzkumné šetření v kroužcích

Výzkumné šetření bylo zpracováno na základě informací získaných z publikací od autorů Chráska (2007) a Gavora (2000).

Jako výzkumnou metodu jsem zvolila dotazník, tato metoda se řadí do skupiny kvantitativně orientovaného výzkumu. Položky v dotazníku jsou řazeny od položek, při kterých zjišťuji obecné informace o respondentovi, dále zjišťuji jaké a kolik kroužků respondenti navštěvují, následně se zajímám o to, co a kdo je ovlivnil při výběru kroužku, poté následují položky se zaměřením na to, jaký mají vztah ke kroužku, který navštěvují a co by na něm změnily, jaký kroužek by rády navštěvovaly, ale není v nabídce DDM Znojmo, pokud je, proč do něj nechodí. Na položky respondent odpovídá nejčastěji formou uzavřených položek, buď dichotomických, u které si respondent vybere jednu ze dvou nabízených odpovědí, nebo také polytomických, zde je možností výběru více jak dvě, u polytomických položek se objevují jak uzavřené tak polouzavřené odpovědi.

Cílovou skupinou tohoto dotazníku tvoří děti ve věku od 10 – 15 let, které navštěvují některý kroužků Domu dětí a mládeže ve Znojmě.

3.1 Cíle výzkumu, výzkumné otázky a hypotézy, sběr dat

Cíle výzkumu

Hlavním cílem výzkumu je předložit podněty pro zkvalitnění služeb Domu dětí mládeže ve Znojmě, tak podpořit u dětí kvalitní trávení volného času a umožnit předcházení rizikovému chování. Na hlavní cíl navazují dílčí cíle, které jsou následující:

Zjistit poměr dívek a chlapců v kroužcích.

Vyhodnotit, zda budou děti více ovlivněni při výběru kroužků rodiči nebo budou volit dle vlastního názoru.

Zjistit, které kroužky dětem v nabídce DDM chybí.

Určit jaké změny by děti uvítaly ve svých kroužcích.

Výzkumné otázky a hypotézy

K dílčím cílům se váží následující výzkumné otázky:

Bude zastoupení dívek v kroužcích větší než chlapců?

Jakým faktorem budou děti nejvíce ovlivněny při výběrů kroužků?

Před započetí samotného výzkumu jsem formulovala hypotézy, které budou na základě výsledků získaných z dotazníků buď potvrzeny, nebo vyvráceny. Stanovené hypotézy vychází z výzkumných otázek.

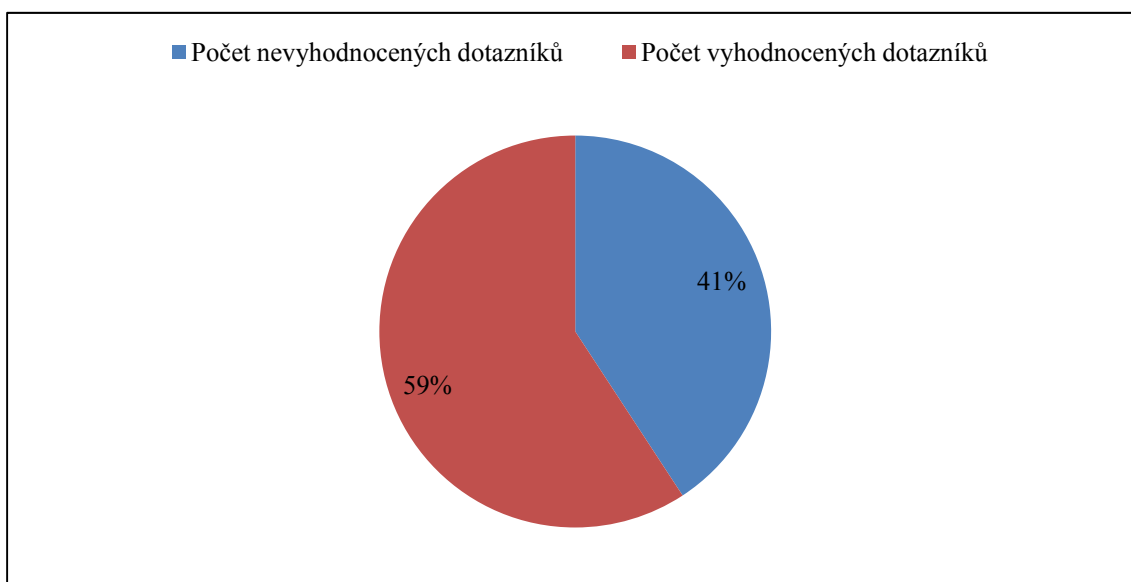
Stanovila jsem následující hypotézy:

1. Zastoupení dívek v kroužcích bude větší než zastoupení chlapců.
2. Děti budou při výběru kroužků více ovlivněny vlastním rozhodnutím než rozhodnutím rodičů.

K vyhodnocení hypotéz bude použit chí – kvadrát.

Sběr dat

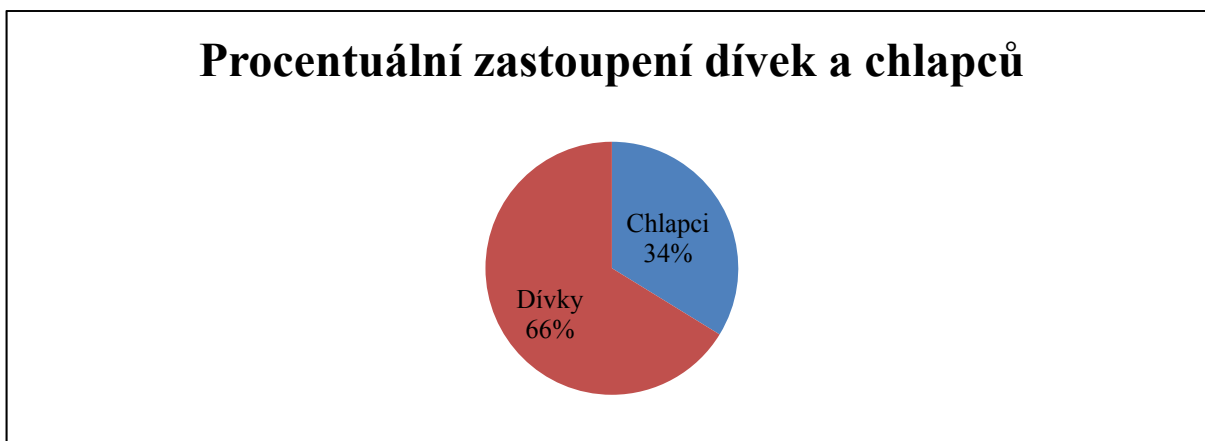
Dotazníky se k respondentům dostaly prostřednictvím Domu dětí a mládeže ve Znojmě, pomocí služby na vrátnici, která vedoucím kroužků spolu s klíčem od místnosti, kde probíhá kroužek, předala také dotazníky pro účastníky. Vedoucí po skončení hodiny vyplněné dotazníky následně odevzdal službě, u které jsem si je vyzvedla. Celkem jsem rozdala 130 dotazníků, z nichž se mi vrátilo 87, bohužel však některé byly pro jejich neúplnost nebo neodpovídající věk dodatečně vyřazeny, vyhodnocených dotazníků tedy bylo 77. Dotazníky byly rozdány celkem do 11 kroužků. Kroužky byly ze skupiny hudebních, výtvarných, tanečních a přírodovědných kroužků. Při výběru kroužků byla snaha o shodný počet členů v nich. Výběr různé tematiky kroužků měla za cíl objevit, zda jsou některé okruhy kroužků více vyzdvihovány a lépe vybavovány, než ostatní.



Graf č. 8: Návratnost dotazníků

3.2 Analýza dat, vyhodnocení hypotéz

Při vyhodnocování jsem respondenty rozdělila do 4 skupin. Skupiny jsou následující: dívky ve věku od 10 – 12 let, dívky od 13 – 15 let, chlapci od 10 – 12 let, chlapci od 13 – 15 let. Respondenty jsem takto rozdělila, abych následně mohla porovnat rozdílné potřeby objevující se u těchto skupin. Pro vyhodnocení dotazníků jsem použila „čárkovou metodu“.

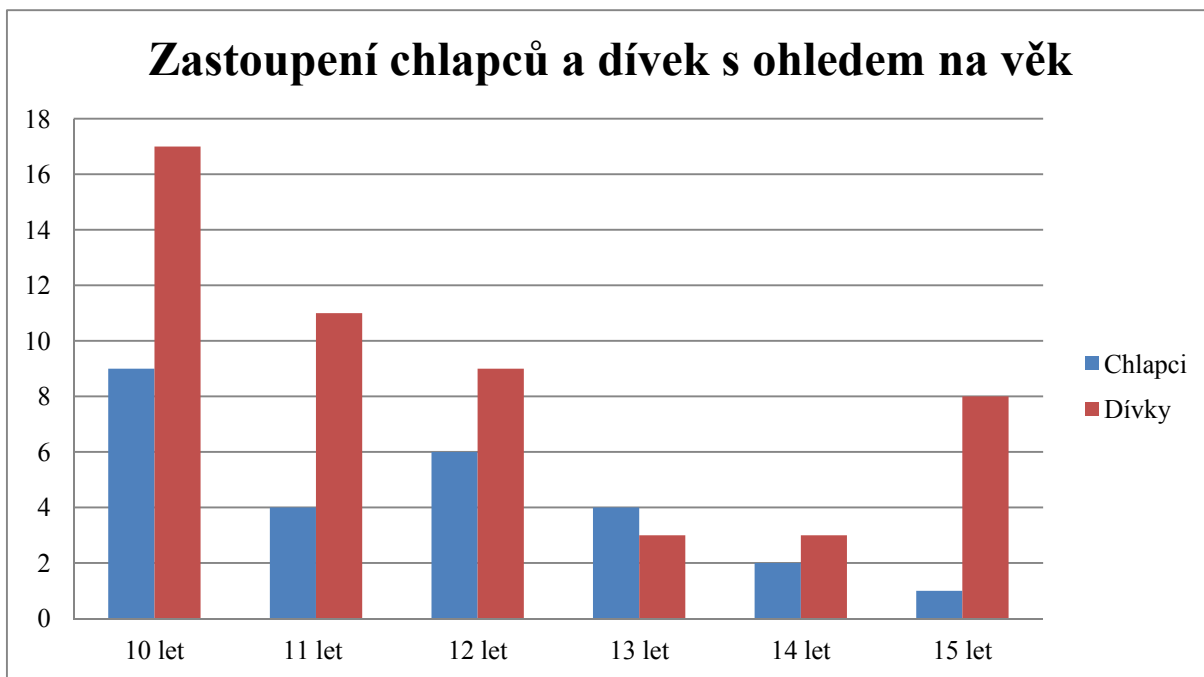


Graf č. 9: Procentuální zastoupení dívek a chlapců

Pohlaví	Četnost n_i
Chlapci	26
Dívky	51

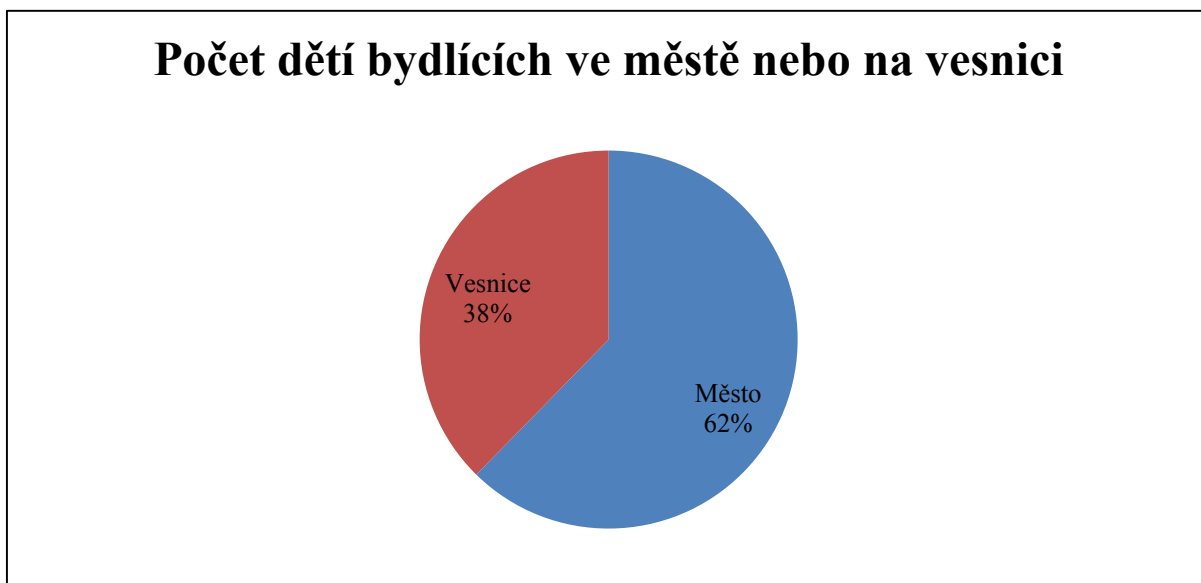
Tabulka č. 2: Četnost dívek a chlapců

Jako první položku do dotazníku jsem zařadila otázku na určení pohlaví, jejíž výsledky jsou znázorněny na grafu č. 9. Je zde vidět, že zastoupení dívek značně převládá před chlapci, jejich účast na kroužcích je téměř o polovinu menší než u dívek.



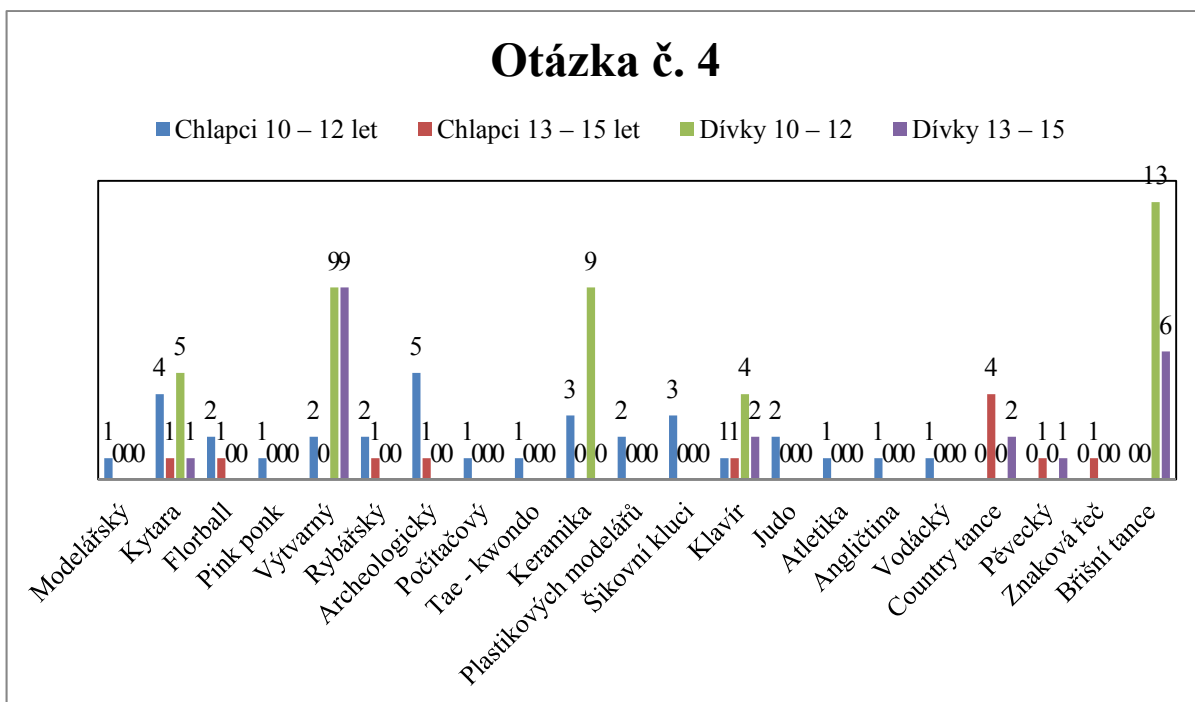
Graf č. 10: Zastoupení dívek a chlapců s ohledem na věk

Na grafu č. 10 je vidět, že děti ve věku od 10 – 12 let, bez ohledu na pohlaví, navštěvují více zájmové útvary, než děti starší. Bylo by možná vhodné pro zvýšení počtu účastníků v DDM zaměřit se na skupinu starších dětí, nabídnout jim kroužky v jejich věkové kategorii, také propagaci zaměřit do jim blízkého prostředí.



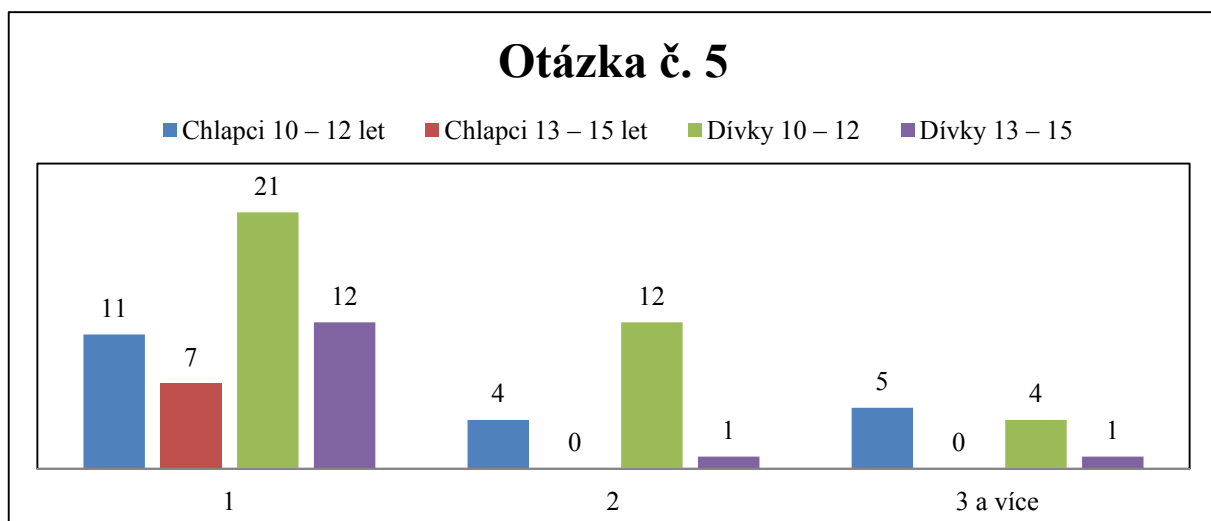
Graf č. 11: vyhodnocení položky č. 3 – Místo bydliště

Výšečový diagram č. 11 ukazuje, že více dětí navštěvujících kroužky v DDM bydlí ve městě než na ve vesnici.



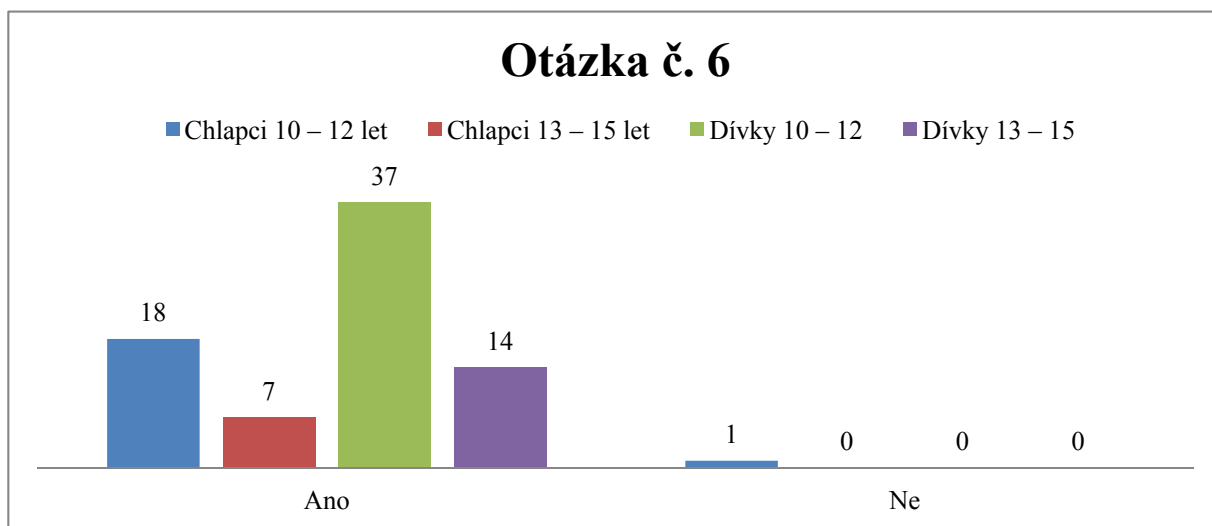
Graf č. 12: Vyhodnocení položky č. 4 – Jaký zájmový kroužek navštěvuješ?

V položce č. 4 – Jaké zájmové kroužky respondent navštěvuje, byla nejčastější odpověď u dívek výtvarný kroužek. U mladších chlapců je nejnavštěvovanějším kroužkem archeologický, u starších chlapců je překvapující zjištění, že nejvíce navštěvují country tance. V této otázce děti uváděly také kroužky mimo nabídku DDM.



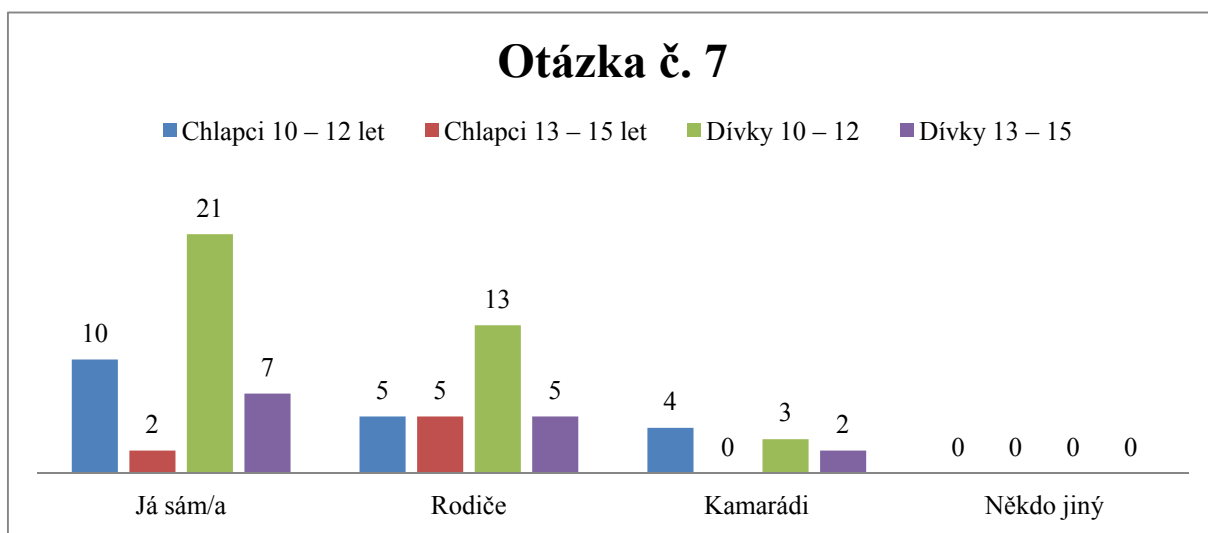
Graf č. 13: Vyhodnocení položky č. 5 – Kolik kroužků pořádaných Domem dětí a mládeže ve Znojmě navštěvuješ?

Graf č. 13 znázorňuje odpovědi na položku kolik kroužků pořádaných Domem dětí a mládeže ve Znojmě navštěvují. Nejčastější odpovědí u dívek i chlapců obou věkových kategorií byl počet 1.



Graf č. 14: Vyhodnocení položky č. 6 – Chodíš rád do kroužku, do kterého jsi zapsaný?

Téměř všechny děti na položku zda rády chodí do kroužku, odpověděly „Ano“, pouze jeden chlapec odpověděl „Ne“. Jeho odpověď byla zdůvodněna donucením ze strany rodičů. Zdůvodnění kladné odpovědi nejčastěji bylo: dobrý kolektiv, nové informace, oblast zájmu.

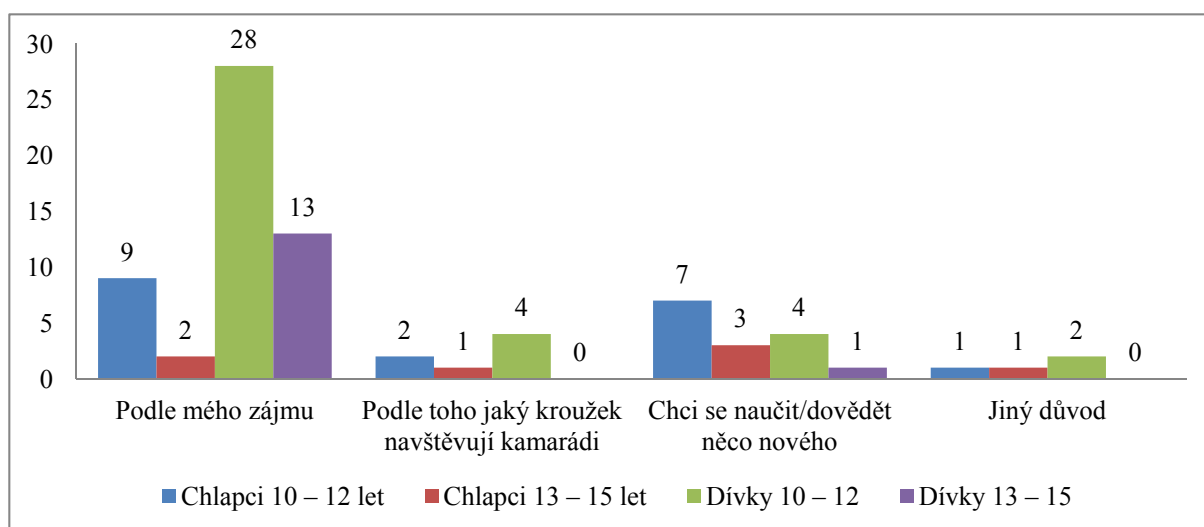


Graf č. 15: Vyhodnocení položky č. 7 – Kdo tě ovlivnil při výběru kroužku?

Pohlaví a věk	Četnost n_i			
	Já sám/a	Rodiče	Kamarádi	Někdo jiný
Chlapci 10 – 12	10	5	4	0
Chlapci 13 – 15	2	5	0	0
Dívky 10 – 12	21	13	3	0
Dívky 13 – 15	7	5	2	0

Tabulka č. 3: Četnosti dívek a chlapců dle věku

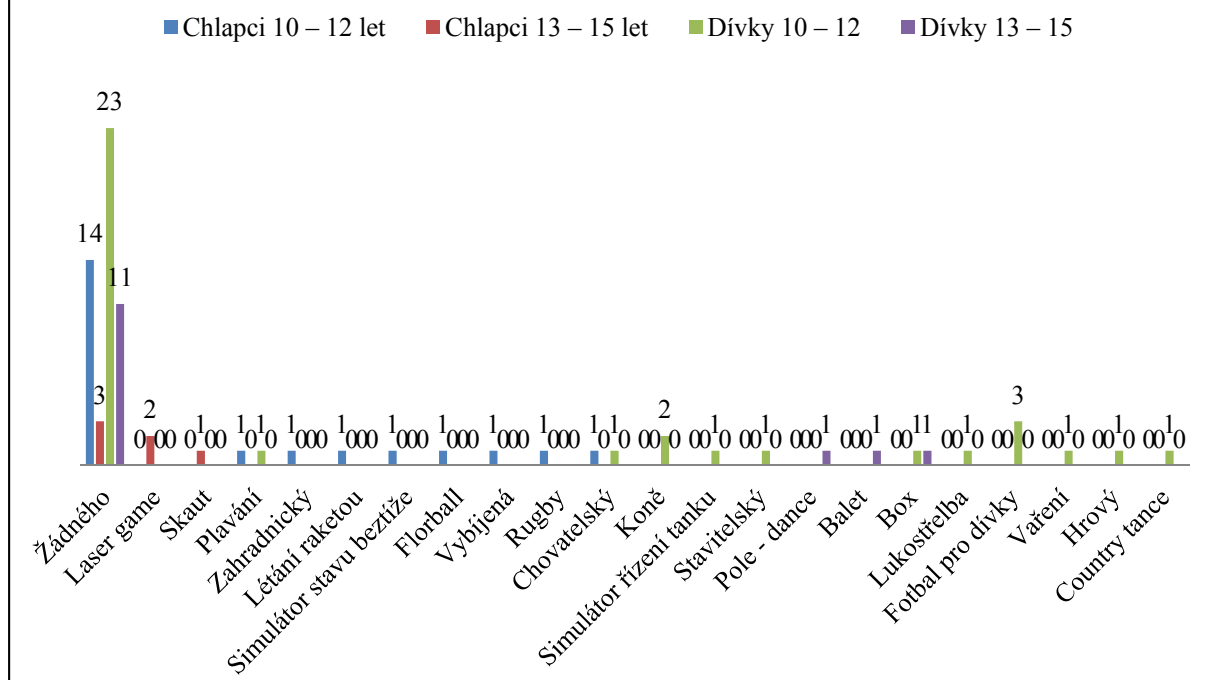
Nejčastější vliv při výběrů kroužků bylo jedincem samotným, na druhém místě byla odpověď rodiče, u mladších chlapců se tato odpověď vyskytovala více než odpověď „Já sám/a“. Překvapivě málo dětí zvolilo odpověď „kamarádi“.



Graf č. 16: Vyhodnocení položky č. 8 – Podle čeho jsi si vybíral kroužek?

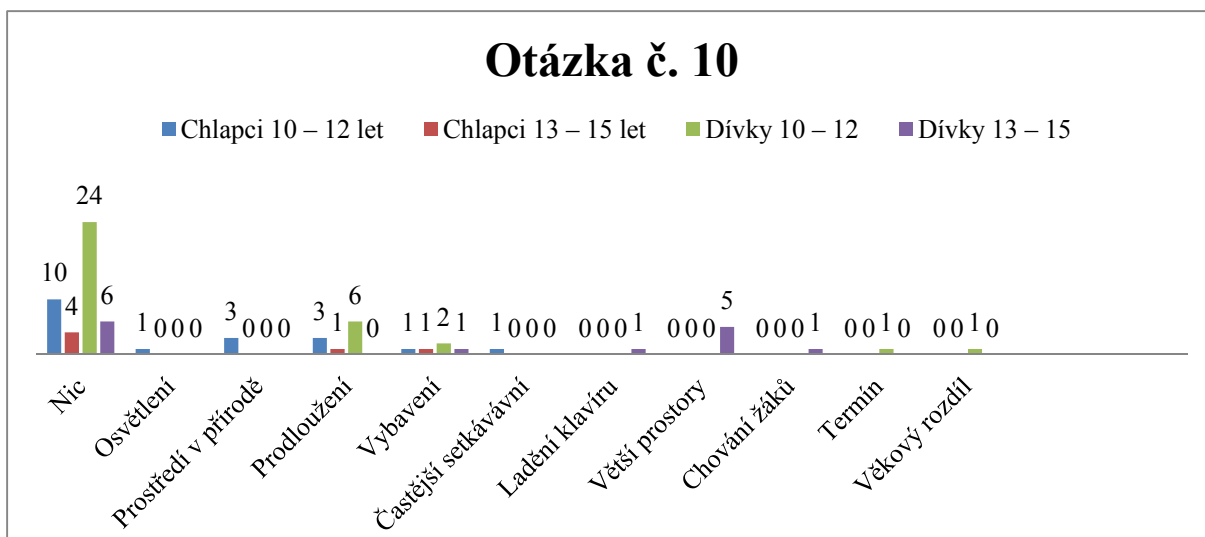
Graf č. 16 znázorňuje podle čeho si děti vybírají kroužky. Největší zastoupení zde má odpověď podle svého zájmu. U odpovědi „Jiný důvod“ měly děti možnost vyjádřit jiné důvody, jejich odpovědi byly následující donucení rodiči, chtějí se dostat na olympiádu, noví kamarádi.

Otázka č. 9



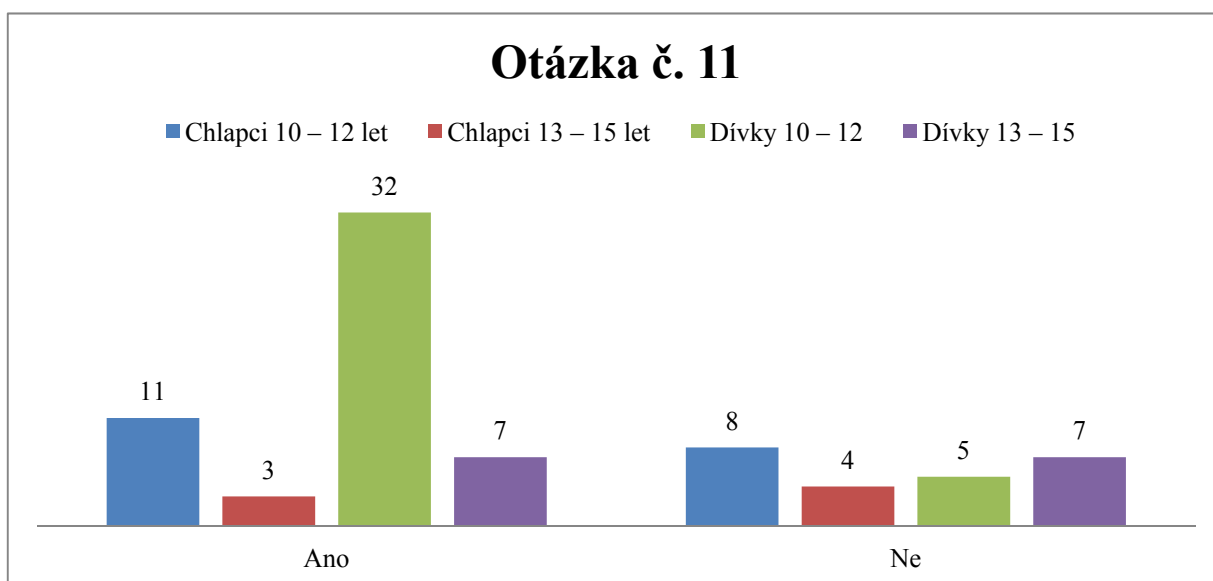
Graf č. 17: Vyhodnocení položky č. 9 – Do jakého kroužku by jsi chtěl chodit, ale není v nabídce DDM?

Z tohoto grafu vyplývá, že děti jsou s nabídkou kroužků DDM nejčastěji spokojeny a nemají zájem o rozšíření jeho nabídky. Pokud vznikly nějaké návrhy na další kroužky, pak byly tyto návrhy zastoupeny nejčastěji jedním respondentem. Největší zájem byl projev o vznik fotbalu pro dívky. V odpovědích byly však uvedeny také kroužky, které DDM v nabídce má i v jejich věkové kategorii. Příčinou je možná nedostatečná informovanost o nabídce kroužků mezi dětmi, případně rodinou, která sehrává u dětí značnou roli při výběru kroužků, nebo nedostatečnou kapacitou jednotlivých kroužků. Objevily se zde také vtipné, avšak nerální požadavky na kroužky. Mezi ně patří například létání raketou, různé simulátory a laser game. Některé z návrhů by však mohly být podnětem pro realizaci nějaké jednorázové akce.



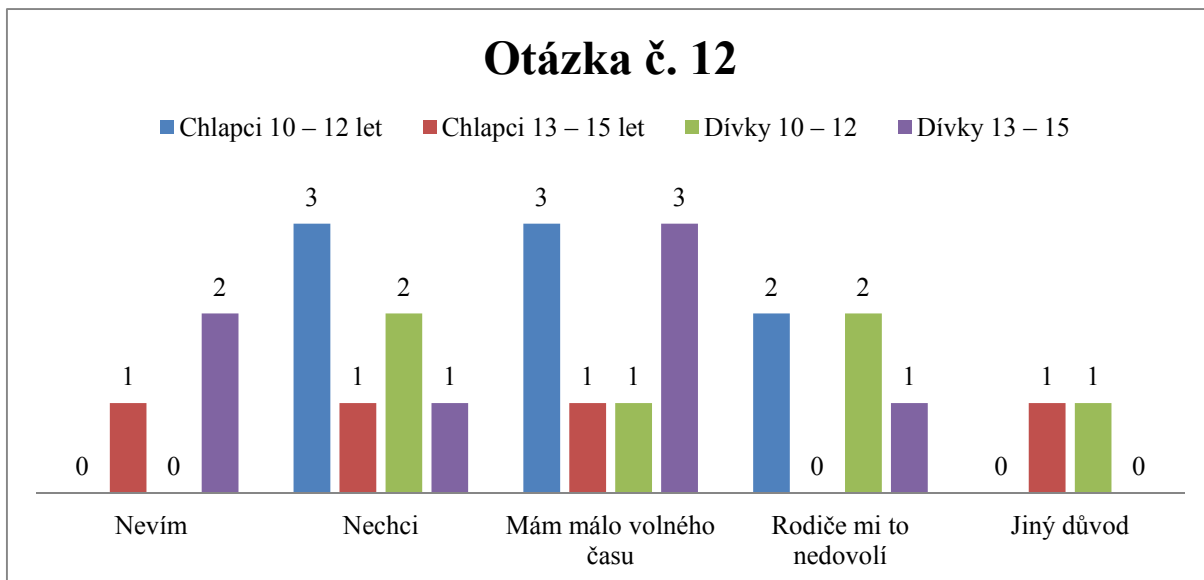
Graf č. 18: Vyhodnocení položky č. 10 – Co bys změnil na kroužku do kterého chodíš?

Graf č. 18 znázorňuje odpovědi na položku, co by děti změnil na kroužku, do kterého chodí. Z odpovědí na položku vyplývá, že většina dětí je s možnostmi kroužku spokojena a nepotřebují nic změnit. Pokud však padly návrhy na změnu, týkaly se vybavení, délky kroužku, který by rády prodloužily, objevil se zde však návrh na zkrácení kroužku. Do budoucna by bylo možné vhodné uvažovat o změně prostor tanečního parketu, tato odpověď se vyskytovala u tanečních kroužků, které si ztěžovaly na nedostatečnou velikost tanečního parketu, další možností by bylo vytvořit více skupin, aby na hodinách bylo méně účastníků.



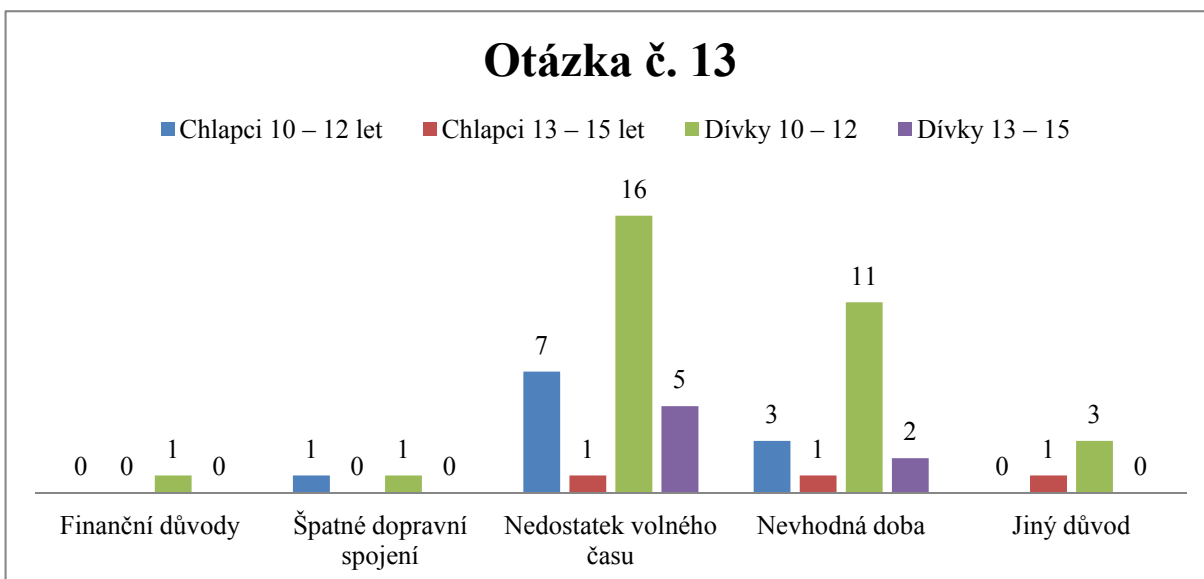
Graf č. 19: Vyhodnocení položky č. 11 – Chtěl bys chodit do dalších kroužků?

Z grafu č. 12 vyplývá, že větší zájem o další kroužky mají dívky oproti chlapcům. Na grafu je vidět větší zastoupení odpovědi „ne“ u starších chlapců než u mladších chlapců. U starších a mladších dívek je tento poměr zájmu/nezájmu o další kroužky vyrovnaný.



Graf č. 20: Vyhodnocení položky č. 12 – Zdůvodnění odpovědi na položku č. 11 b.

Na grafu č. 13 je vidět, že řada dětí nemá zájem navštěvovat další kroužky, nebo nemá dostatek volného času, aby do nich mohly chodit. V případě odpovědi „jiný důvod“ děti neuvedly žádný důvod, pouze jim nevyhovovala žádná z uvedených možností.



Graf č. 21: Vyhodnocení položky č. 13 – Doplnění položky č. 11 a.

Závěrečná položka ukázala, že děti nemají dostatek volného času na to, aby mohly navštěvovat více zájmových útvarů, na druhém místě je vidět, že řadě dětí nevyhovuje termín konání kroužku, který by rády navštěvovaly. U odpovědi „jiný důvod“ byly uvedeny následující důvody: pozdní zjištění, zdravotní omezení, další důvody nebyly uvedeny.

Vyhodnocení stanovených hypotéz

K ověření hypotéz jsem použila χ^2 – kvadrát.

Vyhodnocení hypotézy č. 1

Hypotéza č. 1: Zastoupení dívek v kroužcích bude větší než chlapců.

Alternativní hypotéza H_a : Zastoupení dívek v kroužcích bude větší než chlapců.

Nulová hypotéza H_0 : Zastoupení dívek a chlapců v kroužcích bude stejné.

Pohlaví	Pozorovaná četnost P	Očekávaná četnost O	$P - O$	$(P - O)^2$	$\frac{(P - O)^2}{O}$
Chlapci	26	38,5	- 12,5	156,25	4,05844
Dívky	51	38,5	12,5	156,25	4,05844
	$\Sigma 77$	$\Sigma 77$			$\Sigma 8,11688$

Při stupni volnosti 1 a při hladině významnosti 0,05 je kritická hodnota 3,841. Hodnota testového kritéria, 8,11688, je větší než 3,841 a mohu tedy přijmout alternativní hypotézu. Lze říci, že počet dívek navštěvujících zájmové útvary v DDM Znojmo je větší než počet chlapců. Z toho zjištění vyplývá, že by bylo vhodné zaměřit se na motivaci chlapců k návštěvě kroužků v DDM, a tím dále zvyšovat počet účastníků v kroužcích.

Vyhodnocení hypotézy č. 2

Hypotéza č. 2: Děti budou při výběru kroužků více ovlivněny vlastním rozhodnutím než rodiči.

Alternativní hypotéza H_a : Děti budou při výběru kroužků více vlastním rozhodnutím sebou než rodiči.

Nulová hypotéza H_0 : Děti budou při výběru kroužků ovlivněny stejně vlastním rozhodnutím jako rodiči.

Faktor ovlivnění	Pozorovaná četnost P	Očekávaná četnost O	P – O	(P – O) ²	$\frac{(P - O)^2}{O}$
Rodiče	28	34	–6	36	1,05882
Samy děti	40	34	6	36	1,05882

$\Sigma 68$

$\Sigma 68$

$\Sigma 2,11762$

Při stupni volnosti 1 a při hladině významnosti 0,05 je kritická hodnota 3,841. Hodnota testového kritéria, 2,11762, je menší než 3,841 a musím tedy přijmout nulovou hypotézu. Výsledkem tedy je zjištění, že rodiče i děti samy sebe ovlivňují stejně. Je tedy v praxi nutné motivačně působit na obě skupiny k podpoře návštěvy kroužků v DDM.

Závěr

Dům dětí a mládeže ve Znojmě plní důležitou roli při naplňování volného času dětí a mládeže ve Znojmě a jeho okolí a je důležité, aby jeho služby byly pro děti atraktivní a rády je využívaly.

Na začátku stanoveným cílem praktické části bakalářské práce bylo zjištění možností pro zkvalitnění služeb. Tento cíl byl zjišťován pomocí dotazníku rozdaného dětem účastnících se zájmových útvarů v DDM. Jeho výsledkem je, že dětem nabídka kroužků dostačuje a také s podmínkami kroužků jsou spokojené. Z dotazníků však vyplývá řada dalších poznatků, které by bylo možné využít pro zkvalitnění služeb. Při vyhodnocování hypotéz bylo zjištěno, že chlapci navštěvují Dům dětí a mládeže méně než dívky, bylo by proto vhodné více motivovat starší chlapce k návštěvě kroužků a tím podpořit jejich kvalitní trávení volného času. Z hypotéz také plyne, že děti jsou rodiči ovlivněni stejně jako vlastními postoji, proto je vhodné motivaci zaměřit, jak na skupinu dětí, tak také na rodiče, kteří mají stejný vliv na výběr kroužků jako děti samotné.

Doufám, že informace získané při vyhodnocování dotazníků budou následně využity v praxi a budou ku prospěchu jak dětí, tak také Domu dětí a mládeže ve Znojmě, nebo budou alespoň podnětem pro další zkoumání potřeb dětí.

Cílem teoretické části bylo seznámit s historií Domu dětí a mládeže, tato historie je přehledně znázorněna v tabulce č. 1 a s ní souvisejících grafech. Zde je možné vidět vývoj v počtech akcí, zájmových útvarů a členů v nich. Těmto grafům a tabulce předchází stručná charakteristika jednotlivých let, jsou zde vypsány nevýznamnější akce a události, které se v daném roce staly, dále zde můžeme vidět problémy, se kterými se v jednotlivých letech Dům dětí a mládeže potýkal.

Sběr dat pro bakalářskou práci pro mě byl velmi přínosný nejen z pohledu získaných informací, ale také nových zkušeností v podobě návštěvy archivu a provedení vlastního výzkumu.

Seznam použité literatury

BEDNAŘÍKOVÁ, Iveta. *Kapitoly z andragogiky 1*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2012. ISBN 978–80–244–3248–9.

GAVORA, Peter. *Úvod do pedagogického výzkumu*. Brno: Paido, 2000. ISBN 80–85931–79–6.

HÁJEK, Bedřich a kol. *Děti, vedoucí, volný čas*. Praha: Institut dětí a mládeže MŠMT, 2004. ISBN 80–86784–06–1.

HÁJEK, B., B. HOFBAUER a J. PÁVKOVÁ. *Pedagogické ovlivňování volného času: trendy pedagogiky volného času*. Praha: Portál, 2011. ISBN 987–80–262–0030–7.

HOFBAUER, Břetislav. *Děti, mládež a volný čas*. Praha: Portál, 2004. ISBN 80–7178–927–5.

HOFBAUER, Břetislav. *Zařízení volného času dětí a mládeže: jejich dosavadní vývoj, současný stav a výhled v některých zemích*. Praha: Institut dětí a mládeže MŠMT ČR, 1992. ISBN 80–85105–42–X.

CHRÁSKA, Miroslav. *Metody pedagogického výzkumu*. Praha: Grada Publishing, a. s., 2007. ISBN 978–80–247–1369–4.

KANTOROVÁ, Jana a kol. *Vybrané kapitoly z obecné pedagogiky 1*. Olomouc: Hanex, 2008. ISBN 978–80–7409–024–0.

KITTNAR, Otomar. *Lékařská fyziologie*. Praha: Grada Publishing, a. s., 2011. ISBN 978–80–247–3068–4.

KOMINAREC, Igor. *Úvod do pedagogiky volného času*. Prešov: Grafotlač, 2003. ISBN 80–968608–5–2.

LANGMEIER, Josef a Dana KREJČÍŘOVÁ. *Vývojová psychologie*. Praha: Grada Publishing, a. s., 1998. ISBN 80–7169–195–X.

NEUMAN, Jan. *Dobrodružné hry a cvičení v přírodě*. Praha: Portál, 2000. ISBN 80–7178–405–2.

NĚMĚC, Jiří a kol. *Kapitoly ze sociální pedagogiky a pedagogiky volného času*. Brno: Paido, 2002. ISBN 80–7315–012–3.

PÁVKOVÁ, Jiřina a kol. *Pedagogika volného času: teorie, praxe a perspektivy mimoškolní výchovy a zařízení volného času*. Praha: Portál, 2001. ISBN 80–7178–569–5.

PRŮCHA, Jan. *Pedagogický slovník*. Praha: Portál, 2003. ISBN 80–7178–772–8.

PRŮCHA, Jan. *Pedagogická encyklopedie*. Praha: Portál, 2009. ISBN 987–80–7367–562–2.

ŠIMÍČKOVÁ ČÍŽKOVÁ, Jitka, a kol. *Přehled vývojové psychologie*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2008. ISBN 978–80–244–2141–4.

VÁŽANSKÝ, Mojmír. *Základy pedagogiky volného času*. Brno: Print-Typia, spol. s.r.o., 2001. ISBN 80–86384–00–4.

Vyhláška č. 74 ze dne 9. února 2005 o zájmovém vzdělání. In: Sbírka zákonů České republiky. Dostupné také z <http://www.msmt.cz/dokumenty/vyhlaska-c-74-2005-sb-1>.

Zákon č. 561 ze dne 24. září 2004 o předškolním, základním středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon). In: Sbírka zákonů České republiky. Dostupné také z <http://www.msmt.cz/dokumenty/novy-skolsky-zakon>.

Prameny

Interní materiály DDM uložené v archivu Domu dětí a mládeže ve Znojmě.

Kronika 1950 - 1969. Znojmo, 1950.

Kronika 1970 - 1978. Znojmo, 1970.

Kronika 1978 - 1986. Znojmo, 1978.

Internetové zdroje

Dům dětí a mládeže [online]. DDM Znojmo, © 2010 [cit. 2014–03–19]. Dostupné z: <http://www.ddmznojmo.cz/index.php/o-nas>

Historie města [online]. Znojmo.net – stránky o městě Znojmě, © 2009 [cit. 2014–03–19]. Dostupné z: <http://www.znojmo.net/historie>

Historie vinobraní. Znojemskevinobrani.cz [online]. [cit. 2014–03–19]. Dostupné z: <http://www.znojemskevinobrani.cz/historie>

Jihomoravské muzeum ve Znojmě. Znojmu.cz [online]. [cit. 2014–03–19]. Dostupné z: <http://www.znojmu.cz/>

Pracovníci DDM Znojmo. Ddmznojmo.cz [online]. DDM Znojmo, © 2010 [cit. 2014–03–19]. Dostupné z: <http://www.ddmznojmo.cz/index.php/kontakt/pracovnici-ddm>

Sport a volný čas. Znojmcity.cz [online]. [cit. 2014–03–19]. Dostupné z: <http://www.znojmcity.cz/sport-a-volny-cas/os-3882/p1=4903>

Úvodní informace o Znojmě. Znojmcity.cz [online]. © 2008 [cit. 2014–03–19]. Dostupné z: <http://www.znojmcity.cz/zakladni-informace-o-znojme/d-3021/p1=1068#search>

Úmluva o právech dítěte. Osn.cz [online]. [cit. 2014–04–16]. Dostupné z: <http://www.osn.cz/dokumenty-osn/soubory/umluva-o-pravech-ditete.pdf>

Vybrané statistické údaje za obec [online]. Český statistický úřad, © 2014 [cit. 2014–03–19]. Dostupné z: http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabdetail.jsp?kapitola_id=5&potvrd=Dokon%C4%8Dit+%C3%BApravy&pro_1_154=593711&cislatab=MOS+ZV01&str=tabdetail.jsp

Zájmová činnost. Ddmznojmo.cz [online]. DDM Znojmo, © 2010 [cit. 2014–03–19]. Dostupné z: <http://www.ddmznojmo.cz/index.php/zajmove-vzdlavani>

77 DIVŮ Znojma. Znojmcity.cz [online]. [cit. 2014–03–19]. Dostupné z: http://www.znojmcity.cz/dp/id_ktg=1149&p1=4894

Seznam použitých zkratek

Dům dětí a mládeže	DDM
Okresní pionýrský dům	OPD
Pionýrská organizace Československého svazu mládeže	PO ČSM
Okresní dům pionýrů a mládeže	ODPM
Komunistická strana Československa	KSČ
Československého svazu mládeže	ČSM
Pionýrská organizace Socialistické svazu mládeže	PO SSM
Sovětský svaz socialistických republik	SSSR
Zájmový útvar	ZÚ

Seznam příloh

Příloha č. 1 – Dotazník

Příloha č. 2 – Plán akcí DDM na školní rok 2013 – 2014

Příloha č. 3 – Povinnosti vedoucích a účastníků zájmového vzdělávání

Příloha č. 4 – Vnitřní řád DDM Znojmo

Příloha č. 1

Ahoj,

jmenuji se Eva Vaňková. Studuji třetí ročník oboru Vychovatelství na Univerzitě Palackého v Olomouci. Jako téma své bakalářské práce jsem si zvolila Dům dětí a mládeže ve Znojmě. Prosím o vyplnění tohoto dotazníku, který je součástí praktické části mé práce a je zcela anonymní. Zakroužkuj prosím vždy pouze jednu odpověď, otázky bez vyznačených možností doplň. Po vyplnění prosím odevzdej vedoucímu kroužku.

1. Jsi:
 - a. Dívka
 - b. Chlapec

2. Věk (dopiš číslici):

3. Bydlíš:
 - a. Ve městě
 - b. Na vesnici

4. Jaký/é zájmový/é kroužek/y navštěvuješ?

5. Kolik kroužků pořádaných Domem dětí a mládeže ve Znojmě navštěvuješ?
 - a. 1
 - b. 2
 - c. 3 a více

6. Chodíš rád/a do kroužků, do kterých jsi zapsaný/á ?
 - a. Ano (vysvětli proč).....
 - b. Ne (vysvětli proč).....

7. Kdo tě ovlivnil při výběru kroužku?
 - a. Já sám/ a
 - b. Rodiče
 - c. Kamarádi
 - d. Někdo jiný (napíš kdo)

8. Podle čeho jsi si vybíral/a kroužek?
- a. Podlé mého zájmu
 - b. Podle toho jaký kroužek navštěvují kamarádi
 - c. Chci se naučit/dozvědět něco nového
 - d. Jiný důvod (napiš jaký).....
9. Do jakého kroužku bys chtěl/a chodil/a, ale není v nabídce Domu dětí a mládeže ve Znojmě?
10. Co bys změnil/a, zlepšil/a na kroužku do kterého chodíš?(vybavení, prostředí, délka kroužku...)
11. Chtěl/a bys chodit do dalších kroužků?
- a. Ano
 - b. Ne
12. Jestliže jsi v otázce č. 11 odpověděl/a NE, napiš, proč nechceš navštěvovat další kroužek.
- a. Nevím
 - b. Nechci
 - c. Mám málo volného času
 - d. Rodiče mi to nedovolí
 - e. Jiný důvod (napiš jaký).....
13. Jestli jsi v otázce č. 11 odpověděl/a ANO, jaké jsou důvody, proč do nich nechodíš?
- a. Finanční důvody
 - b. Špatné dopravní spojení
 - c. Nedostatek volného času
 - d. Nevhodná doba
 - e. Jiné (napiš jaké).....

Děkuji Ti za vyplnění dotazníku a odevzdej ho prosím vedoucímu kroužku ☺

Příloha č. 2

Září

- 2. 9. Znojmo město dětí – ochutnávka
- 19. 9. DRAK náborová akce
- 20. 9. Den bez aut
- 21. 9. Mistrovství ČR o Evropský pohár v Biketrialu
- Pravidelná vystoupení zájmových útvarů (dále jen ZÚ) na zápasech Znojemských Orlů
- 24. 9. Vyhlášení výtvarné soutěže „Ahoj z prázdnin“

Říjen

- 1. 10. Zahájení zájmového vzdělávání
- 29. – 30. 10. Podzimní prázdniny s DDM Znojmo (atleti, modeláři)
- 30. 10. Uzávěrka výtvarné soutěže „Ahoj z prázdnin“
- Pravidelná vystoupení ZÚ na zápasech Znojemských Orlů
- Víkendová soustředění na Hájence

Listopad

- 1. 11. Vyhlášení výtvarné soutěže „Vánoční malování“
- Výprava na výlov Jaroslavického rybníka (určeno pro členy ZÚ Rybáři)
- Den padajícího listí – výstava prvních keramických výpalů
- Víkendové soustředění na Hájence
- Pravidelná vystoupení ZÚ na zápasech Znojemských Orlů

Prosinec

- 1. 12. Vernisáž výstavy Děti malují pro Konto bariéry
- 5. 12. Advent očima dětí (společenská akce DDM Znojmo a Městské besedy Znojmo)
- Slavnostní rozsvícení vánočního stromčku
- Pravidelná vystoupení ZÚ v rámci Adventu
- Besídky v kroužcích ZÚ oddělení
- Vánoční výstava keramických prací v DDM
- Vánoční koncert dětí z hudebních kroužků
- Vánoční turnaj ve florbalu pro ZŠ
- Okrsková kola soutěže ve florbalu (III.)

- Finále okresního kola soutěže ve florbalu
- Okrsková kola soutěže ve florbalu (IV.)
- Vánoční tancování v tanečních ZÚ
- **6. 12.** Uzávěrka výtvarné soutěže „Vánoční malování“
- Pravidelná vystoupení ZÚ na zápasech Znojemských Orlů
- Střelecká soutěž v Šumné

Leden

- Zahájení programů KPPP pro přihlášené třídy ZŠ
- Finále okresního kola soutěže ve florbalu (IV.)
- Pravidelná vystoupení ZÚ na zápasech Znojemských Orlů
- **31. 1.** Večírek DDM Znojmo

Únor

- KPPP pro přihlášené ZŠ
- Okrsková kola soutěže v basketbalu (D), (Ch)
- Jarní prázdniny s DDM – příměstský tábor
- Finále okresního kola soutěže v basketbalu (D)
- Finále okresního kola soutěže v basketbalu (Ch)
- Pravidelná vystoupení ZÚ na zápasech Znojemských Orlů
- Okresní přebor v badmintonu

Březen

- Dětská scéna 2014 (recitační soutěž ve spolupráci se Střediskem služeb školám Znojmo)
- Vystoupení k Mezinárodnímu dni žen
- Okrsková kola soutěže v halové kopané
- Finále okresního kola soutěže v halové kopané
- **6. 3.** Uzávěrka výtvarné soutěže „Kniha a já“
- Soustředění na Hájence
- **28. – 29. 3.** Velikonoční prázdniny s DDM
- Orientální tance – soutěž ve formacích Brno

Duben

- **24., 25. 4.** Den Země (ve spolupráci se Správou NP Podyjí)

- **14. – 19. 4** Velikonoční trhy – vystoupení členů ZÚ, výtvarná dílna, aktivity pro děti
- Vystoupení ZÚ na akcích
- Velikonoční turnaje ve florbalu
- Slaviček, ve spolupráci se Znojemskou Besedou
- **30. 4.** čarodějnice, ve spolupráci se Znojemskou Besedou

Květen

- **17. 5.** Modelbrání
- **24. 5.** Přehlídka orientálních tanců
- **26. 5.** Akademie DDM Znojmo v Městském divadle
- Koncert hudebních kroužků ZÚ
- Velký koncert DDM – závěrečný koncert dětí z hudebních kroužků
- **23. – 25. 5.** Soustředění členů ZÚ DDM v Bojanovicích
- Soustředění TKD v Biskupicích
- Vystoupení ZV na akcích

Červen

- **1. 6.** Den dětí (ve spolupráci s Městskou besedou)
- Realizace programů pro přihlášené třídy ZŠ
- Den dětí v Šumné
- **7. 6.** V. Znojmo open TKD
- Vystoupení ZÚ na akcích

Červenec – Srpen

- Příměstské tábory
- Pobytové tábory
- Vystoupení ZÚ na akcích

Příloha č. 3

Povinnosti členů zájmového vzdělávání při DDM Znojmo

- Řádně a včas zaplatí zápisné do zájmového vzdělávání.
- Do kroužku dochází řádně a včas, při neúčasti se omluví vedoucímu zájmového útvaru nebo vedoucímu oddělení.
- Při příchodu do DDM se přezuje.
- V pracovnách se nesmí zdržovat bez vedoucího.
- Člen zájmového vzdělávání se bezpodmínečně řídí pokyny vedoucího zájmového vzdělávání.
- Bez dovození vedoucího zájmového vzdělávání se nesmí vzdálit ze zájmového vzdělávání.
- Chová se slušně a dodržuje hygienická i bezpečnostní pravidla a Vnitřním řádem DDM Znojmo, se kterými je na začátku zájmového vzdělávání seznámen.
- Šetrně zachází s majetkem DDM, v pracovnách udržuje pořádek, nářadí a pomůcky uklízí na určené místo.

Povinnosti vedoucího zájmového vzdělávání při DDM Znojmo

- Vedoucí je povinen seznámit členy zájmového vzdělávání s bezpečnostními předpisy a povinnostmi členů zájmového útvaru a vnitřním řádem DDM.
- Dbá na slušné chování všech členů, na dodržování všech hygienických a bezpečnostních předpisů a norem.
- Sleduje činnost každého člena zájmového vzdělávání a docházku (informuje ved. oddělení o přestupcích a dlouhodobé absenci – 2 schůzky).
- Odpovídá za průběh (činnost) a kvalitu zájmového vzdělávání – po ukončení činnosti zájmového vzdělávání řádně zkontroluje pracoviště, závady sdělí službě DDM.
- Vede děti k šetření s materiálem a zařízením DDM.
- V pracovnách udržuje pořádek, nářadí a pomůcky uklízí na určené místo.
- Na začátku školního roku předloží plán činnosti na příslušný školní rok a školní vzdělávací program.
- Podílí se na tvorbě školního vzdělávacího plánu.
- Pracuje podle plánu – viz deník zájmového vzdělávání.
- Zodpovídá za pravidelné vedení deníku zájmového vzdělávání.
- Včas předloží svoje požadavky a připomínky vedoucímu oddělení.
- Zúčastňuje se porad svolaných na oddělení.

- Má právo navrhnout zlepšení činnosti, materiálního vybavení, kritizovat nedostatky.
- Je povinen konzultovat veškeré nákupy a vedoucím oddělení.
- Zodpovídá za včasný výběr úplaty za vzdělávání a předání vedoucímu oddělení.
- Informuje vedoucího oddělení o výsledcích v zájmového vzdělávání.
- Je povinný dodržovat časový rozvrh zájmového vzdělávání, případně zajistit dozor nad svěřenými účastníky zájmového vzdělávání (oslovit sloužícího pracovníka DDM)
 - dbá na dobrou úroveň a reprezentaci DDM Znojmo.

Příloha č. 4

- Úplata za ZÚ pro žáky základních škol, středních škol a studenty vyšších odborných je od 2013 zvýšena o 100kč.
- Rozdíl v ceně je dán podmínkami financování činnosti DDM Znojmo (po 1.11. Již není možné na tyto členy získat dotaci).
- Přihláška platí na celý školní rok.
- Při rozložení úplaty za ZÚ do dvou splátek (povoluje ředitelka DDM Znojmo) je nutné druhou splátku uhradit nejpozději do 31. 1. 2014. Při neuhrazení platnost přihlášky zaniká a účastník bude ze ZÚ vyloučen.
- Pokud účastník nebude ve 2. pololetí ZÚ navštěvovat, je povinen se písemně odhlásit.
- Bez odevzdání přihlášky a zaplacení úplaty nelze ZÚ navštěvovat!
- Neuhrazená úplata bude vymáhána soudně.

PRÁVA:

- Využít nabízené vzdělávání a služby.
- Účastnit se veškerých nabízených činností zájmového vzdělávání.
- Získat informace o průběhu a výsledcích zájmového vzdělávání.
- Získat přístup ke svým osobním údajům.
- Žádat opravu svých osobních údajů.

POVINNOSTI:

- Řádně docházet do školského zařízení a vzdělávat se.
- Dodržovat vnitřní řád, předpisy a pokyny k ochraně zdraví a bezpečnosti.
- Plnit pokyny pedagogických pracovníků vydané v souladu správními předpisy a vnitřním řádem DDM.
- Informovat zařízení o změně zdravotní způsobilosti, zdravotních obtížích nebo jiných závažných skutečnostech.
- Oznámit DDM údaje podle § 28 odst. 2 a 3 ŠZ a další údaje, které jsou podstatné pro vzdělávání nebo bezpečnosti účastníků a nahlásit jejich změnu vedoucímu ZÚ.
- Uhradit úplatu za ZÚ ve stanoveném termínu.
- Písemně řádně omluvit nepřítomnost ve výuce (případně SMS zprávou, E-mailem).